

RŪTOS SAKIENĖS PASIKALBĖJIMAS SU DR. KAZIU BOBELIU

– Grįžote iš Lietuvos po paskutinio simbolinio uždarojo VLIKo Seimo Vilniuje. Malonėkite pasidalinti su skaitytojais to Seimo įspūdžiais?

– Įspūdžiai šilti, malonūs ir labai giliai jaudinantys. VLIKo Seimas vyko iškilmingai, gražiai buvo suplanuotas ir paruoštas. Seimą globojo, jį parengė ir visas išlaidas padengė Lietuvos vyriausybė. Mes buvome labai gražiai priimti ir sudarytos visos galimybės, kad šis Seimas būtų įspūdingas ir iškilmingai praeitų.

Seime dalyvavo Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, min. pirmininkas Gediminas Vagnorius, daug vyriausybės ir Aukšč. Tarybos bei šiaip organizacijų ir visuomenės atstovų.

Po iškilmingų Seimo posėdžių buvo Aukščiausios Tarybos deputatės solistės Nijolės Ambrozaitytės suorganizuotas koncertas, kuriame pasirodė Vilniaus muzikinės ir dailiojo žodžio žvaigždės. Sekančią dieną įvyko labai gražios apeigos prie Televizijos bokšto, kur buvo padėtas vainikas žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Vėliau, Vilniaus Katedroje vyko iškilmingos pamaldos atnašautos vyskupo Tunaičio. Nepaprastai įspūdingą VLIKo veiklą apibūdinti pamokslą pasakė Katedros prelatas Vasiliauskas.

Mes esame visiems jiems begaliniai dėkingi. Tai buvo įrodymas, kaip lietuvių tauta įvertina ilgametę

VLIKo veiklą. Būtų labai gražu, kad ir išeivija bent dalį to įvertinimo parodytų, ką mes pajutome iš Lietuvos lietuvių.

– Koks yra jausmas ir kodėl buvo nutarta užbaigti VLIKo veiklą, nežiūrint, kad Seime daug das ragino ir prašė, kad VLIKas nesukbėtų užsiskleisti, ypatingai esant Lietuvoje įtempiams?

– Labai savotiškas jausmas ir kartu didelis džiaugsmas, kadangi nėra nieko malonesnio, kaip baigti darbą atlikus numatytą tikslą. VLIKas kaip tik tą savo užsibrėžtą tikslą ir tautos jam suteiktą mandatą pilnai atliko ir todėl VLIKo veikla buvo užbaigta.

Tai buvo aptarta pereitą rudenį su Lietuvos Respublikos vyriausybe, kuri pilnai pritarė, kad VLIKo veikla pilnai atlikta ir vyriausybė dabar jau gali pati atstovauti savo interesus pasaulinėje arenoje. VLIKo Seime tai buvo patvirtinta ir Lietuvoje gegužės 28–31 dienomis simboliškai ir iškilmingai užbaigta.

Teisingai, daug kas prašė ir ragino, kad VLIKas savo veiklos nebaigtų, ypatingai šiuo kritišku metu, nes kaip žinote šiuo metu Lietuvoje yra didelė politinė, ekonominė ir taip pat demokratinė krizė.

Sovietų kariuomenės bu-

vimas Lietuvoje neprisideda prie tos krizės pašalinimo, o priešingai ją aštrina ir didina. Nuolatiniai įvairūs jų išsišokimai kliudo normaliam Lietuvos demokratiniam vystymuisi ir todėl daugelis Lietuvos lietuvių ir net pats Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis ragino, kad VLIKas savo veiklos dar nebaigtų. Bet kartą padarius sprendimą ir Seimui nutarus, tą sprendimą reikėjo vykdyti. Tikimės, kad mes galėsime prisidėti prie Lietuvos atkūrimo ir teikti reikalingą pagalbą toliau, bet jau kitoje formoje.

– Kaip jūs praktiškai vykdyte VLIKo darbų užbaigimą ir ar visus įsipareigojimus esate atlikę?

– Praktiškas VLIKo darbų užbaigimo įvykdymas yra labai paprastas. Yra archyvai, kuriuos supakuosime ir VLIKo valdybos nutarimu perduosime Vilniaus Universitetui, Tarptautinių Santykių Katedrai. Ten jie bus surūšiuoti, sutvarkyti ir jais galės naudotis studijuojantys politinius ir diplomatinės mokslus. VLIKo įstai ga taip pat yra numatyta perduoti Lietuvos Respublikos vyriausybei. Tuo reikalu susitarta su vyriausybės ministru pirmininku ir štabo viršininku, kurie yra numatę patalpose įsteigti ELTOS agentūrą, o vėliau gal būtų kitas institucijas.

Ne visus įsipareigojimus, ne visą darbą esame užbaigę. Vienas svarbus darbas, kuris turi būti užbaigtas, yra VLIKo istorijos parašymas. VLIKo valdyba yra įpareigojusi dr. Algirdą (Nukelta į 7 psl.)

Taip Katedros aikštėje, Vilniuje, susirinkę žmonės minėjo Valstybės dieną. Ir juos nuo Archikatedros laiptų sveikino Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Leono Vasauskio nuotr.

LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA

Visa Lietuva paminėjo liepos 6-ąją – savo Valstybės dieną. Prieš 739 metus tą dieną jau buvo suvienytos lietuvių valstybės valdovas Mindaugas karūnuotas ir tapo krikščioniškos Lietuvos karaliumi.

Šventė ir buvo rengta prisiminti tuos istorinius laikus, Lietuvai labai reikšmingus, pakalbėti apie Mindaugo krikšto reikšmę ir jo pradėtą darbo svarbą.

Pirmadienio rytą Lietuvos žmonės važiavo į Vilniaus rajoną, į Medininkus, kur aukščiausioje vietoje pastatytas paminklinis akmuo karaliui Mindaugui.

Šventinio dviratininkų žygio Vilnius – Medininkai dalyviai atvežė vėl pamin-

klinio akmens saujos žemės, paimtos iš Šventaragio slėnio, iš Mindaugo archeologinio sluoksnio.

Valstybės dienos šventės proga susirinkusius pasveikino Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, grupei šiaulių bei kitoms tėvynės gynėjams, jis įteikė Sausio 13-osios atminimo medalius.

Po šventų padėkos Mišių Vilniaus Arkikatedroje, Valstybės dienos minėjimas tęsėsi mūsų sostinės aikštėje. Iš Lukiškių aikštės "Trimito" orkestro vedamos kolonos su vėliavomis, atžygiavo į Katedros aikštę. Čia toliau ir vyko šventės minėjimas. Leonas Vasauskas

Lietuvos akademinio skautų sąjūdžio nariai Vilniuje mini Karaliaus Mindaugo krikštą.

Leono Vasauskio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **NAUJASIS LIETUVOS VYRIAUSYBĖS MINISTERIS PIRMININKAS ALEKSANDRAS ABIŠALA**, perimdamas pareigas pasakė, kad jo svarbiausia pareiga bus tęsti pradėtas ūkio reformas, sudaryti darbingą vyriausybę, į ją įtraukiant tik dirbti norinčius. Jo darbo laikas būsias tik tris mėnesius, kol bus spalio 25 d. išrinktas seimas.

Perimant pareigas parlamento – seimo atstovų laikymasis buvo šaltokas. Palengva jis šyla. Ypač šiltai sutiktas jo pavaduotojas Bronislovas Lobys, gerai užsirekomendavęs aukštyvesniame darbe.

• **LIETUVOJE PRASIDĖJO VALSTYBINIŲ ĮMONIŲ IR PASTATŲ PARDAVIMAS UŽ TVIRTĄ VALIUTĄ.**

Skelbiama, kad Vilniaus, Palangos, Šiaulių, Kretingos ir Jurbarko rajonuose parduodama labai daug vertingų pastatų ir įmonių. Tuose rajonuose visi aukcionai įvyks rugpjūčio 22-29 dienomis.

Norintieji aukcionuose dalyvauti turi įmokėti 50 JAV dolerių registracijos mokestį ir 5% pradinio kapitalo įnašą. Už nupirktus objektus reikės sumokėti JAV doleriai ar Vokietijos markėmis.

• **DIDŽIAUSIU LIETUVOS RŪPESČIU, KAIP IR BUVO, TEBĖRA SVETIMOS KARIUOMENĖS IŠVEDIMAS.** Kol kas rusai vengia duoti plano, kada didesniu mastu numato kariuomenę iš Lietuvos pajudinti. Iš dabar jau žinomo tos svetimos kariuomenės skaičiaus – 35,000, iki šiol tėra išvežta tik 2800, bet kiek nelegaliai įvežta naujokų – slepia.

Lietuvos derybų delegacijos vardu Česlovas Stankevičius pakvietė, kad Rusijos delegacija rugpjūčio 4 d. atvyktų į Vilnių ir sutartų išvedimo planą. Beveik tuo pačiu laiku į Maskvą yra pakviesti ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos užsienio reikalų ministrai. Ir ten bus kalbama apie kariuomenės išvedimą.

Lauksime, ar išvedimo reikalų garsinimas duos laukiamų vaisių. Kol kas beveik nieko nepadaryta.

• **LIETUVOJE TURIME 2 MILIJONUS MIŠKŲ.** Tai mūsų didelis turtas. Pati sausra miškams dar nuostolių nepadare, bet gaisrai jau kelia didelį rūpestį. Iki šiol gaisrai jau sunaikino virš 500 ha miškų.

• **UKRAINOS RESPUBLIKA ANKSČIAU BUVO** pranešusi, kad Baltijos kraštams turės tik vieną atstovybę ir ji busianti Rygoje, nes Latvijoje gyvena daug ukrainiečių. Dabar pranešta, kad jie nuomonę pakeitė ir Ukrainos atstovybę turės Vilniuje.

Birželio 26 d. Kijeve jau atidaryta Lietuvos Respublikos pasiuntinybė. Ji įsikurs gražiame "Ukrainos" viešbutyje. Lietuvos laikinuojų reikalų patikėtiniu Ukrainoje paskirtas Virgilijus Koryzna.

Ukraina po kelerių metų taps galinga valstybe, – teigė Virgilijus Koryzna, – ir mums reikia turėti su ja kuo geresnius santykius.

• **BBC – BRITŲ RADIO LAIDŲ KORPORACIJOS DVI-AUKŠTIS AUTOBUSAS LIEPOS ANTROJE PUSĖJE** buvo Vilniuje. Jis į Vilnių atkeliavo prieš tai po savaitę buvęs Taline, St. Petersburgu, Maskvoje. Juo atkeliavo ir 12-tos radijo korporacijos žurnalistų, be anglų kalbos mokančių rusų ir kitas kalbas.

Atvykimo tikslas populiarinti savo programas, sužinoti ko klausytojai labiau pageidauja ir kuo bodiisi.

BBC, kaip garsi ir patikima žinių tarnyba, kuri žinias pranešinėja 36 kalbomis, turi 120 milijonų klausytojų. Ji yra Britanijos valdžios remiama, bet privati, išsilaikanti nuo valdžios kišimosi.

Kelionės tikslas ir toliau žinių perdavime išlaikyti pirmavimą, kada įvairiuose kraštuose pradėjo kurtis naujos žinių tarnybos.

• **LIEPOS 3-AJA, VALSTYBĖS DIENOS IŠVAKARĖSE, LAIVE "MINDAUGAS" BUVO IŠKELTA LIETUVOS TRISPALVĖ.** Šį ir dar vieną prekybinį laivą, kuris bus pavadintas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo vardu. Tuos laivus Lietuvos jūrų laivininkystė nupirko Turkijoje.

• **NUMATYTA, KAD ŠALČININKŲ RAJONE**, kur sukurstyti lėnkai nerimsta, rinkimai į savivaldybių tarybas bus lapkričio 22 d.

• **LIEPOS 20 D. IGNALINOS ATOMINĖJ JĖGAINĖJ**, įvykus sugedimams pirmojo reaktoriaus šaldymo sistemoj, padidino radio aktyvumą. Sugedimai laiku pastebėti ir greit pataisyti. Radio aktyvumas nebuvo pakilęs – liko leistinumo riboje.

• **VILNIUJE, DĖL EKONOMINIŲ SUNKUMŲ**, sustojo ėjęs "Vilniaus laikraštis". Anksčiau jis buvo dienoraštis, o dabar savaitraštis. Neišsilaikė kaip dienraštis, neišsilaikė ir kaip savaitraštis.

"Vilniaus laikraščio" leidėjas Linas Medelis ir šiuo atveju nenusileido – tuoj pradėjo leisti naują laikraštį "Pirmadienis".

• **LIETUVOS VYRIAUSYBĖ PAKVIETĖ ESANČIŲ ATSTOVYBIŲ ASMENIS PAKELIAUTI PO AUKŠTAITIJĄ** ir susipažinti su sausros padariniais. Ta kelionė suorganizuota todėl, kad atstovai teisingai informuotų savo vyriausybės ir Lietuvai padėtų išsinarplioti iš naujų bėdų.

Prie tautininkų centro Vilniuje. Iš kairės: Tautininkų sąjungos sekretorius Giliauskas, Rūta Sakienė ir A.L.T. Sąjungos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas

SUTINKANT 21 ŠIMTMETĮ Sveikatos apsauga Baltijos valstybėse

Jungtinių Amerikos Valstybių ir Baltijos valstybių sveikatos planuotojai ruošia susitikimą Baltijos kraštuose 1992 metų rugpjūčio mėnesį. Šio susitikimo tikslas yra sustiprinti sveikatos apsaugą Estijoje, Latvijoje, ir Lietuvoje.

Dirbant drauge su profesionaliais Baltijos kraštuose, JAV delegatai lankys Baltijos kraštų ligonines ir klinikas, aptars šių kraštų sveikatos reikmę ir planuos kaip tobulinti sveikatos apsaugą Estijoje, Latvijoje, ir Lietuvoje.

Globojant Wisconsin Universitetui, šiam tikslui yra sudaryta grupė sveikatos specialistų, turinčių didelį patyrimą sveikatos patalpų planavime. Delegacijos nariai yra:

Thomas H. Bast, AIA
Sveikatos įrengimų specialistas
Anderson DeBartolo Pan, Inc.
Tucson, AZ

George Hansen
Infekcijos kontrolės specialistas
AMSCO International, Inc.
Pittsburgh, PA

Alfred Jakniunas, ACEE
Biomedicinos inžinierius
Howard University Hospital
Washington, D.C.

Sidney J. Jordan
Statybos J. Jordan
Statybos vadovavimo specialistas
Brown & Root Building Company
Clearwater, FL.

George J. Mann, AIA
Profesorius, sveikatos planavimo specialistas
Texas A&M University
Raymond C. Matulionis,
PhD, AIA

Profesorius, programos direktorius
University of Wisconsin-Madison
P. Richard Rittelmann, FAIA
Energijos ir pastatų sistemų specialistas
Burt Hill Kosar Rittelmann Associates
Butler, PA.

Theodore W. Sutherland, AIA
Sveikatos įrengimų specialistas
Smith Hinchman & Grylls Associates, Inc.
Detroit, MI.

Delegacija kreips dėmesį į sveikatos reikmes kiekvie-

noje Baltijos valstybėje ir praves diskusijas paliečiant šias sritis:

1. Reikmių nagrinėjimas: Kokie sveikatos įrengimai yra reikalingi?
2. Strateginis planavimas: Kaip spręsti ir planuoti sveikatos patalpų įrengimus?
3. Sveikatos patalpų programos išvystymas: Kaip identifikuoti patalpų reikalavimus dabartiniams ir naujiems sveikatos įrengimams?
4. Patalpų planavimas: Kaip sukurti fizinę sveikatos patalpų įrengimų išdėstymą?
5. Medicinos technologija: Kaip planuoti ir sustatyti medicinos technologiją ir kaip jai vadovauti?
6. Energijos reikalavimai ir klausimai: Kokios šildymo, vėdinimo ir vėsinimo sistemos yra reikalingos ligoninėms ir klinikoms? Tinkamas energijos naudojimas.
7. Vadovavimas sveikatos patalpų statybai: Kaip pritaikyti kaštų ir statybos vadovavimo principus sveikatos patalpų įrengimams?
8. Mokymas ir ugdymas: Kaip ugdyti profesionalus kurie bus atsakingi už planavimą ir sustatymą sveikatos įrengimų?

Diskusijos palies Estijos, Latvijos, ir Lietuvos sveikatos reikmes ir tyrinės sveikatos patalpų planavimą ir įrengimą specifinėms svei-

katos patiekimo kategorijoms. Šios diskusijos yra sudarytos tikslu pasiekti plačią sveikatos planuotojų apimtį įskaitant ligoninių ir klinikų administratorius, sveikatos planuotojus kurie yra atsakingi už sveikatos patalpų įrengimų programų išvystymą ir sveikatos patalpų sudarymą; ir asmenis atsakingus už sveikatos planuotojų paruošimą.

Tikimasi kad iki šimto asmenų galės lankyti šias diskusijas kiekvienoje Baltijos valstybėje. Diskusijos bus pravedamos angliškai. Vertėjai galės dalyvauti ir versti diskusijas į vietinę kalbą.

Ši programa prasidės Estijoje (rugpjūčio 18-22); tęsis Latvijoje (rugpjūčio 22-26); ir baigsis Lietuvoje (rugpjūčio 26-30). Kontaktai Baltijos republikose yra: Estonian Public Health Development Center, Medical Institute and Clinical Hospital in Riga; Ministry of Health of the Republic of Lithuania and CARITAS.

Programą suorganizavo ir praves Wisconsin Universiteto – Madison profesorius Raymond Matulionis.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

BALTIA EXPRESS CO. LTD

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE SUBSIDIARY OR AMBER GROUP
PRES. VIDMANTAS RAPŠYS

TIK 90 CENTŲ UŽ SV. VIRŠ 80 SV.

SIUNTINIAI | LIETUVĄ SU PRISTATYMU | NAMUS BE MUITO

TIK \$1.00 UŽ SV., JEI SIUNTINYS LENGVESNIS, KAIP 80 SV.

- SIŪSKITE VISKĄ: NAUJUS IR NAUDOTUS DRABUŽIUS, VAISTUS, MAISTĄ, RADUO APARATORĄ, BEI ASMENINIUS SIUNTINIUS
- MES ĮPAKUOJAME IR APDRAUDZIAME SIUNTINIUS
- PERVEDAME PINIGUS, PERSIUNČIAME DOKUMENTUS
- CHICAGOJE IR APYLINKĖSE PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ
- MINIMALI SIUNTINIO KAINA \$25.00

GALIMI EXPRESS CARGO SIUNTINIAI PER 20 DIENŲ

ATVEŽKITE ARBA SIŪSKITE UPS ADRESU:

3782 W. 79th St. CHICAGO, IL 60652

TEL. 1-800-SPARNAI (TOLL FREE) 1-800-772-7624

1-312-284-6449

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cts.
Prenumerata metams \$30.00, pusl metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KODĖL TYLIME?

Aurelija M. Balašaitienė

Esame pačiame prezidentinių rinkimų metų įkarštyje, tačiau atrodo, kad mūsų tai visiškai neličia, nors kadaise buvome laimingi, vaišingoje Amerikos pastogėje radę prieglobstį ir gavę visas žmogaus ir laisvos demokratijos piliečio teises, kurias pilnai išnaudojome, besirūpindami savo pavergtos tėvynės likimu. Mes stačioms reikalavimus savo kongreso atstovams, senatoriams ir patiems Baltiesiems Rūmams, kad esame balsuotojai ir reikalaujame į mūsų prašymus kreipti dėmesį. Ir šį rudenį mes rinkimų dieną kuriam nors kandidatui atiduosime savo balsą.

Šiuo metu Amerikos balsuotojai yra kryžminėje ugnyje ir atrodo, kad pasirinkimo nėra, kaip bėgant nuo vilko ir rizikuojant patekti meškai į nasrus. Šį kartą mažiau svarbus yra priklausomumas ar simpatija kuriai partijai, nes sprendimą teks daryti pasitikint kandidatų pažadais, kurie mums bus priimtinesni, nors ir ne visai patikimi. Enigmatiškas ir paslaptingas, bet patraukliai įdomus Ross Perot kurį laiką žadino viltį, kad Amerikos piliečiai turės trečią pasirinkimą, nes du pagrindiniai kandidatai, dabartinis prezidentas Bush ir Bill Clinton kelia abejones: kuris iš jų pakels Amerikos ekonomiką, išvaduos iš jau grėsmingos krizės ir infliacijos, ir sumažins valstybės deficitą. Be to, Bill Clinton neturi užsienio politikos patirties ir nuolatos pabrėžia "reikalą keistis", bet Bush yra nustojęs balsuotojų patikėjimo, kai jis sakė "skaitykit mano lūpas – jokių naujų mokesčių", bet netrukus tą iškilmingą pažadą sulaužė. Tas jo posakis komentatorių ir žurnalistų tarpe jau tapo pajuokos objektu.

Pasitraukęs Ross Perot tebeturi mažą viltį, kad jis būsiąs priverstas (drafted) kandidatuoti, ir paskelbė sa-

vo ekonominę programą, kurios tikslas yra penkerių metų laikotarpyje panaikinti deficitą. Didžioji jo ekonominės programos našta kristų ant eilinio piliečio pečių, uždedant 50 centų mokestį už galioną benzino, mokesčiais apdėdant kaikiuriuos socialinio draudimo ir pensijų gavėjus, pakeliant atskaitymus iš atlyginimų. Pats būdamas multimilijonierius, jis vargiai supranta, kad net ir pačiu prasčiausiu automobiliu važiuojant į darbą, kai viešo susisiekimo priemone naudotis neįmanoma, jis nuo eilinio darbininko ar studento atimtų jo duonos kąsnio didelę dalį.

Prezidentas Bushas paskutiniu metu laikosi gan ramiai, nesikarščiuoja ir pasitenkina Clintono programą pavadinęs "Trojos arkliu", o Clinton nuolatos kartoja "pasikeitimo reikalingumą", nors ne visai aiškus to "pasikeitimo" planas.

Politikieriai savo pažadus retai teisipildo, kaip ir dabartinio prezidento užtikrinimas Clevelande jo rinkiminės kompanijos metu, kad jis "visada kovosias už Lietuvos išlaisvinimą". Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, Amerika buvo beveik paskutinė tą faktą oficialiai pripažinti. Nesilaiko savo pažadų ir kiti. Sunku įsivaizduoti, kaip Clintonas formuos užsienio politiką, kaip nustatys santykius su buvusia Sovietų Sąjunga, ir koks bus jo požiūris į išsilaivinusias valstybes.

Prie puoduko kavos ar kilnaus gėrimo taurelės mūsų siškai gyvai diskutuoja politinius klausimus, bet viešumoje tyli. Turime aktyvių lietuvių demokratų ir respublikonų klubų ir jiems nepriklausančių, bet protaujančių ir galvojančių asmenų. Kodėl niekas nė vienu žodžiu neužsimena spaudoje apie tokį aktualų reikalą, kaip mūsų gyvenamo krašto prezidento rinkimus? Juk visi būsime paliesti reformų ir

Tautinės s-gos piknike Chicagoje svečiai laukia laimingo bilieto loterijoje. Stovi iš k.: R. Mastienė, M. Remienė, su pussesere iš Lietuvos, dr. A. Ruibienė, dr. L. Šimulienė ir K. Šimulis.

V. Jonušienės nuotr.

AMERIKOS PRAMONĖS REKLAMA VENGRIJAI

Antanas Dundzila

Šeštadienio vakarais 7:30 val. (Washingtono laiku) NBC televizijos stotys transliuoja John McLaughlin politinių diskusijų programą. Programos turinys dinamiškas, įvairus, įdo-

mus. (Lietuviams dar bus įdomu, kad viena iš programos dalyvių, liberalinių pažiūrų žurnalistė Eleanor Clift, yra ištejęs už Clevelando laikraščio biuro šefo Washingtono, lietuvių Tomo Brazaičio.) Tačiau ne apie politiką, ne apie programos dalyvius šiame straipsnyje eis kalba. Eis kalba apie programos metu perduodamą General Electric (GE) įmonės skelbimą.

Paprastai, kai televizijos programos būna pertraukiamos reklamomis, žiūrovai arba nuskuba į šaldytuvą arba švelniai nusikeikia. Tačiau šios programos skelbimai yra išimtis. Ypač vienas iš jų mums yra mielas, svarbus. Jis nenusibosta, kiekvieną kartą jis mus džiugina.

ALT s-gos nuolatiniai pagalbininkai džiaugiasi gražiu oru ir daugeliu atsilankiusių svečių. Stovi: K. Rožanskas, P. Buchas ir O. Kremeris Tautinės s-gos Chicago skyriaus piknike.

V. Jonušienės nuotr.

jungą numetusios Vengrijos pavyzdys. Gaivalingų vaizdų sraute trenkiant Bramso vengriškų šokių melodijai, GE pasirašo sutartį su kokia tai vengrų institucija.

Šviesa ir laisvė ekrane tampa sinonimais. Jauni ir seni su džiaugsmu bei viltimi pripildytomis akimis žvelgia į (šviesią) ateitį. "Aš vėl jaučiuosi jauna!", sako pagyvenus, išvargintomis akimis vengrė. "Laisvė, laisvė, laisvė", skanduoja jaunesni už ją.

Žiūrėdamas į šį skelbimą, daugiau galvoju apie išsilaivinusią Vengriją, o ne apie GE lemputes. Iš tikrųjų aš galvoju apie Lietuvą ir klausiu – kada Lietuvai ateis šviesos ir laisvės nuo okupacinės kariuomenės, kada ateis bendravimo su pasaulinio mąsto firmomis laikai? Kada sulauksime, kai pasaulinio mąsto firmos savo vardo ir gaminių skelbimams sugalvos panaudoti Lietuvą? Šiuo metu šis skelbimas vengrams yra labai aktualus, nes, tą GE lempučių dėka, labai aiškiai ir teigiamai yra propoguojama Vengrija.

(Nukelta į 6 psl.)

NEŽINOMO LIKIMO KELIAIS...

Juozas Prikockis

4

Nors žaizdos užgijo, vis dėlto pusanatro mėnesio negalėjau dirbti sunkesnių darbų, be to, ir žymės paliko visam laikui. Ir šiandien vienas pirštas tebėra kreivas, – tai gyvenimui Toli muosiuose Rytuose prisiminti.

Dabar, kai artimieji pamato mano kreivą pirštą ir teiraujasi, kodėl jis toks, neįsakyčiau gėdos, tik vėl mintimis nuskrendu į tolimą saulėtą Japonų jūros pakraštį ir ryškiai prisimenu tas valandas, kai vaikščiojau su kruvina, sužalota ranka ir liūdėjau. Tada ne tiek ranką skaudėjo, kiek širdį.

Pirmą kartą savo gyvenime pasijutau vienišas, visų atstumtas, nuskriaustas, nelaimingas. Nieko nėra gyvenime nepastovesnio, kaip laimė. Laiko turėjau gražaus, ne labai kam mano nelaimė rūpėjo, o draugai, dirbę tą dieną kartu, padėti negalėjo. Vaikščiojau jau plačiame uosto rajone, skaudamą ranką švarko kišenėje paslėpęs, ir laukiau.

Prieš akis, kaip ant delno, raibuliavo jūros paviršius, klykaudamos skraidė judrios žuvėdros ir galingai, nepertraukiamai šniokstė alsa, tarytum parblokštas milžinas, vandens stichija. O iš antros gi pusės į mėlynas erdves stiepėsi dailūs Tolimųjų Rytų kalneliai. Kentėti ir numirti už šitą žemės kampelį tikrai būtų galima, jeigu jis būtų savas, gimtas. Deja, jis man svetimas, dėl to jį mielai atiduodčiau už gimtosios šalies lygumas, už pilkuosius arimus, už žaliąsias girias ir linksmi čiurlenančius upelius, o visą Japonų jūros pakraštį ir gražiuosius jo vaizdus, neišsikiriant aki traukiančių kalnelių, išmai-nyčiau ant mažytės, bet tokios artimos ir mielos gintarinės Palangos ir niekada niekada šito maino nesigailėčiau.

Pro mano akis slinko dar netolimos, bet tokios gražios praeities vaizdai. Prisiminiau 1937 m. vasarą, kai pirmą kartą abu su Marija nuvykome į Palangą savo atostogų praleisti. Kiek tada buvo džiugausmo ir laimės, koks žydras buvo mūsų gyvenimo dangus!

Bet laimė pabučiavo mus į abu skruostus ir nuskrido kaip laisvasis vėjas. Jį nesulaikoma, ji nesugau- nama. Ką dabar veikia Marija, ką viečia artimieji žmo- nės tėvynėje? Jie nieko ne-

žino apie mane ir neįsakyčiau, kad štai vaikščioju saulėte- kio žemėje ir esu toks nelai- mingas. Nėra priemonių su jais susižinoti, mus skiria neišmatuojami toliai, tūkstančiai kilometrų ir neperei- nama ugnies linija.

Toli, toli vakaruose griauja patrankos, sprogs- ta aviabombos, liepsnoja mies- tai ir kaimai, byra paminklai ir miršta šimtai, tūkstančiai žmonių, o mes, saujelė lie- tuvių, to viso negirdime ir nematome. Bet, rodos, leng- viau būtų žūti fronte, žūti staiga ir iš karto, nekaip vys- ti nelaisvėje, nes ilgas kalė- jimas baisesnis už greitą mir- tį. Mes tebebuvome gyvi, bet jautėmės mirę gyvenimui. Ne, tur būt, nėra dides- nės nelaimės už nelaisvę.

Praėjo dar apie dešimtis dienų, ir mes pasidarėme sanitarais. Kaip tai atsitiko? Buvo taip. Dar prieš mūsų atvykimą į Nachodką, į tą kalinių miestą atplaukė iš Kolymos laivas su invali- dais. Jų tarpe buvo visokių: jaunų, senų, be rankų, be kojų, aklų, sergančių nuoma- riu, bet daugiausia su nušalu- siomis ir dėl to amputuoto- mis galūnėmis.

Kolymoj būna nepapras- ti šalčiai: žiemos metu nor- mali dienos temperatūra sie- kianti 50–55 laipsn. šalčio. Visi tie žmonės kaliniai, vi- si buvo sveiki, stiprūs (į Ko- lymos lagerius tebuvo siun- čiami patys sveikiausi žmo- nės). O dabar visi "išėję iš rikiuotės", tapę invalidais. Tokiai daliai, tokiam liki- mui buvome paskirti ir mes, bet istoriniai pasaulinės reikšmės įvykiai užkirto tam kelią. Likome pusiau- ke lėje, o netrukus – apie tai aš dar papasakosiu – mus bloš-

kė į kitą žemės rutulio vietą.

Visus invalidus apgyven- dino viename barake, kurį vadino invalidų baraku. Toli gražu nebuvo čia ligo- ninė, nors tas barakas turėjo savo gydytojus, felčerius ir sanitarus. Invalidų iš viso buvo apie 140 žmonių. Juos aptamavo du gydytojai (taip pat kaliniai) ir, rodos, vienas medicinos felčeris. Ūkinis vadovas, kuriam bu- vo pavesta rūpintis invalidų maitinimu, – barako seniū- nas (darbo lageriuose tokio "etato" nėra, ten artimiaus- ias kalinių viršininkas bri- gadininkas). Mūsų, sanita- rų, tiesioginis viršininkas buvo tas pats seniūnas, ne- pamirštant, žinoma, kad tu- rėdavome vykdyti ir gydy- tojų įsakymus.

Kaip ten patekome? La- bai paprastai. Vieną spalio dieną (tai buvo pačioj to mė- nesio pradžioj) atėjo pas mus invalidų barako seniū- nas ir tarė:

– Vyrai, man reikia ke- turių sanitarų. Ar nenorėtu- mėt jais būti? Pas mane bus neblogo: darbo nedaug, gau- site valgyti, neskaitant da- vinio savo barake.

Mes, žinoma, su mielu noru sutikome ir buvome tam seniūnui labai dėkingi.

Gali kilti klausimas, ko- dėl seniūnas pasirinko bū- tent mus, lietuvius, o ne, sa- kysime, rusus arba kitokius, juk žmonių tada buvo įvai- riausių. Tai ne koks atsitik- tinumas, "laimė". Ne. Se- niūnas žinojo, ką daro. Mes tebebuvome "turtiniai", tebe turėjome iš namų atsivežtų daiktų (drabužių, baltinių, batų), – štai dėl ko seniūnui "patikom". Jis senas kali- nys, jau "pensininkas", baus- mės laiką atlikęs, todėl ne- galėjo nežinoti, kad bus ga- lima iš mūsų pasipelnyti: kai ką išprašyti, gauti "dova- nomis" arba "nupirkti", o kai ką ir stačiai pavogti.

Prašyčiau mielą skaityto- ją atleisti, kad šioje vietoje aš padarysiu keletą žingsnių

į šalį. Man būtent norėtusi- šiek tiek papasakoti apie ka- lininius "pensininkus" ir kali- nius vagis.

Visi kaliniai (tur būt, su labai retomis išimtimis), bai- gusieji savo bausmės laiką jau prasidėjus karui, nežiū- rint į tai, kiek jie buvo iška- lėję – penkis, aštuonis ar de- šimt metų – visi buvo palik- ti lageriuose be jokio skirtu- mo darbo ir aprūpinimo at- žvilgiu ligi karo pabaigos. Tokių "draugų" mes pir- miausia sutikome Tolimuo- siuose Rytuose. Beveik visi buvo grįžę iš Lolymos ir pasirengę išvykti namo. De- ja, jų laukimo dienos buvo labai ilgos, nes truko ligi pa- čių 1945 metų ir net ilgiau. Šitie žmonės buvo tikri "spe- cialistai" ir pasižymėjo vi- sais tais blogais įpročiais, kurie žmogui vienaip ar ki- taip per ilgą kalinimo laiką susidaro.

Nežinau, kaip yra kitur, bet Sovietų Sąjungos kalėji- muose (arba darbo lageriuo- se) kaliniai (žinoma, su iš- imtimis, nors ir ne taip jau didelėmis) sugenda, pasida- ro blogesni, jų moralė palūž- ta, teisingumo ir žmonišku- mo jausmas žymiai sumen- kėja.

Galima, nerizikuojant la- bai suklysti, kad tik retas, išbuvęs bent keletą metų lageriuose, išlieka nesmu- kęs dvasia, nepalūžęs mora- liškai. O dar rečiau sutiksi- tokį, kurie užsigrūdina, su- tvirtina savo principus ir pa- žiūras. Dauguma nejučiom, palengva, palaipsniui pasi- duoda blogoms įtakoms, blo- giems papročiams ir patys neišvengiamai sugenda.

O tie, kurie nepasiduoda "srovei", kurie vis dėlto ryž- tasi plaukti "prieš srovę", – tie daugumos nekenčiami, nemėgiami, visur ir visada skriaudžiami, užgauliojami ir žeminami. Tų "drąsuo- lių" likimas ir gyvenimas lageriuose nepavydėtinas. Aš manau, kad jie dar la- biau kenčia už likusius savo nelaimės draugus. Vienin- telė jų atrama – tai nepalau- žiamas tikėjimas, kad egzis- tuoja gėrio, grožio, tiesos pradas, kad žmogus – tai kažkas daugiau už paprastą gyvulį.

Vienas iš būdingiausių blogųjų lagerinio gyvenimo papročių yra vogimas. Ši- toji yda taip kalinių tarpe paplitusi, jog net baisu daro- si, lageryje praleistas dienas prisiminus. Jau Leningrade vienas vaikėzas pavogė vi- sus agronomo Duoblio laši- nius. Nachodkoje majoras Brizgys buvo apvogtas jau- tą pačią valandą, kada iš ge- ležinkelio stoties atvyko į persiunčiamąjį punktą.

Draugai vėliau su pasi- baisėjimu pasakojo, kaip tai atsitiko. Sako, vos atvyku-

sius į paskirtą baraką mūsiš- kius jau priangyje apsupo seni kaliniai, teiraudamiesi ir klausinėdami, kas girdėt pasaulyje. Lietuviai, dar ne žinodami, kokių ribų yra pa- siekęs lageriuose vogimas, pasidėję savo maišus, kaip niekur nieko, čia pat ėmė šnekučiuotis ir susipažinti. Pasisuka Jonas Brizgys į sa- vo daiktus, kurie buvo čia pat po kojų maiše – maišas dingęs. Dingo, kaip ugnys sudegė. Bėga šen, bėga ten – maišo nebėr. Jis pavog- tas, Brizgys liko be nieko.

Kiek vėliau toje pačioje Nachodkoje pirtyje moky- tojui Skinderiui pinigų iš- traukė stačiai iš rankų. Vie- nas kaukazietis derėjo agro- nomo Duoblio švarką, ketin- damas jį pirkti. Užsivilko pasimatuoti ir nuėjo, nesu- mokėjęs nė kapeikos.

Vieną rudens dieną, grį- žę iš darbo, barake radome visus daiktus sujauktus, iš- mėtytus. Budintysis paaiš- kino, kad buvusi krata... Per tą kratą dingo mano ke- lios poros kojinių, vilnonės pirštinės, patys geriausi bal- tiniai ir kiti daiktai. Iš "tur- tingo" tapau "vidutinioku", nes tą dieną netekau maž- daug pusės savo daiktų.

Tai tik keli pavyzdžiai. Jų buvo daug. Nebevogė iš mūsų tik tada, kai jau nieko nebeturėjome.

Būdamas sanitaru, nusi- pirkau pirmąją knygą rusų kalba ir beveik visą ją per- skaičiau. Tai buvo įspū- džiai iš gyvenimo vienoje Vokietijos koncentracijos stovykloje. Autorius – kaž- koks buvęs politinis kali- nys, vėliau emigravęs į So- vietų Sąjungą. Tada aš dar toli gražu ne viską supratau, vis dėlto skaičiau su malonu mu.

Turiu pasakyti, kad lage- ryje rusų kalbos mokiausi nuoširdžiai, atsidėjęs, mo- kiausi visur ir visada, kur tik- tai galėjau. Toji kalba man patiko. Bet nemaža tu- rėjo praeiti sunkių ir liūdnų dienų, kol pradėjau skaityti laisvai ir perskaitytą supras- ti. O dar daugiau laiko tu- rėjo praeiti, kol pradėjau ru- siškai rašyti.

Už pirmąją knygą sumo- kėjau dešimt rublių, arba vienos dienos duonos davinį (apie 700 gramų). Tada tai buvo aukšta kaina. Ypač jaučiausi patenkintas todėl, kad turiu savo nuosavą kny- gą ir galiu skaityti bet kada. Reikia žinoti, kad Nachod- kos persiunčiamajame punk- te biblioteka naudotis mes negalėjome ir jokių laikraš- čių negaudavome.

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345 Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455	Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108 Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003
--	--

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS	DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS	LAWRENCE C. GASUNAS

ANTANAS VAIČIULAITIS

1906 - 1992

Antanas Dundzila

PIEVA

Joanai

Kai mano kūnas bus žolė, aš miegosiu savo brangiųjų lygumų krašte.

Vėjams padvelkus, linguosiu su pievų pražydusia gėle. Klausysiuosi bičių dūzgimo ir vieversio dangui mėlynam. Čiulbės kleve strazdas ar beržė baltam.

Girdėsiu, kaip dienos ir naktys praeina, kaip žengia kilni mano giminė, –

Taip švelniai, kaip švelniai šiukena atolų žolė.

O žiede raudonas, išaugęs gimtajam lauke!

O paukšti čiulbuoni, pragydęs ties mano vaikystės žeme!

Gentie švelniasiele, atėjus dienų brėškime!

Iš amžiaus į amžių keliaujat žaliaja lanka,

Ir nuberia rasą kūdikio pėda minkšta.

Dainuosiu jums giesmę nemiršančios tautos,

Jūs žingsnius lydėsiu nuo rytmečio rūko lig vakarinės žaros.

Jūs užmigdysiu prie alkų, pušynų, šventų ažuolų.

Per naktį budėsiu prie jūsų tyliųjų sapnų.

*Antanas Vaičiulaitis,
1948 m.*

Didį lietuvių rašytoją, kritiką, lietuvių kultūros skleidėją net ir svetimtaučių tarpe – mirtis nusinešė labai staigiai ir tuomet, kai atrodė, jog porą metų sirgęs ligonis buvo aiškiai sustiprėjęs. Mirtis liepos 22 dieną ligonį ir jo artimuosius aiškiai apgavo, o mūsų tautą, visuomenę – tiesiog apiplėšė. Naktį nuvežtas į ligoninę, ligonis spėjo paryčiais numigti, pailsėti. Pabudęs, sau įprastu būdu juokavo, girdi, ko mes čia, reikia važiuoti namo. Įėjus slaugei, jis pasakė savo vardą ir padavė jai ranką. Toks buvo rašytojo pasisveikinimas su ligoninės personalu ir atsisveikinimas su šiuo pasauliu: padavęs ranką, artimųjų akivaizdoje jis staiga numirė.

Savo pirmuosius eilėraščius Antanas Vaičiulaitis paskelbė 1925. Su belatristikos leidiniais pasirodė net prieš pusšimtį metų, su "Vakaru sargo namelyje", 1932. Parašė, išvertė ir išleido daug – ne tik grožinės kūrybos, bet ir straipsnių, kritikos (A. Raginio slapyvardžiu), studijų. Redagavo spaudą ir antologijas. Vokiečių lagerių gimnazijose, štai, mokėmės iš Ambazevičius, Griniaus ir Vaičiulaitis 1947 m. pasirodžiusios "Visuotinės literatūros istorijos". Nedaug turime autorių, kurių proza yra išleista

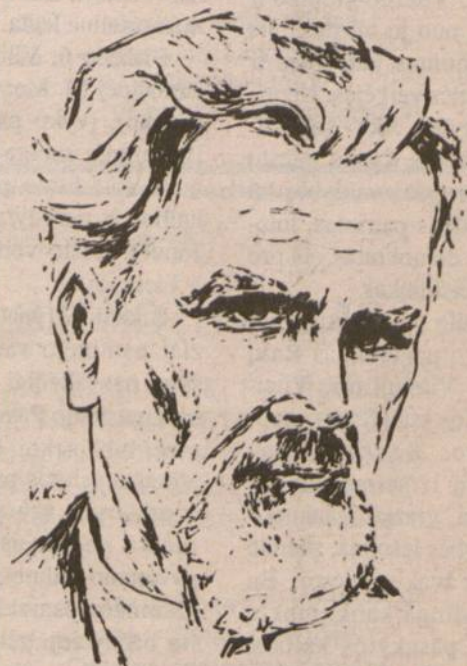
angliškai. A. Vaičiulaitis su savo "Noon at a Country Inn" (Vidudienis kaimo smuklėje) 1965 m. šią užtvartą perkopė. JAV katalikų enciklopedijoje tilpo jo parašyta lietuvių literatūros apžvalga. Iš "šių laikų" yra labai reikšmingas ir nepaprastai įdomius 23 psl. straipsnis ("Paaiškinimai") 1988 m. JAV išleistuose J. Aisčio "Raštuose". Gerai, ilgus dešimtmečius pažinęs J. Aistį, galėjęs prieiti prie mirusio autoriaus archyvų, tame straipsnyje A. Vaičiulaitis atkreipia skaitytojo dėmesį ne tik į kai kuriuos J. Aisčio kūrybos bruožus, bet taip pat ir į atskirus eilėraščius, tų eilėraščių variantus, aiškina kai kurių eilėraščių terminų prasmę ar panaudojimo aplinkybes. Kito tokio, taip autoritetingai, iš arti parašyto straipsnio apie bet kokią kūrybą turbūt nėra.

Po studijų Kaune, Velionis gilinosi Grenoblyje ir Sarboneje. LE-je rašoma, kad jis buvo lietuviškosios mokyklos, vadarų kultūros auklėtinis, nemokėjęs nei rusų nei lenkų kalbos. Jau kilus karui, tarnavo Lietuvos Pasiuntinybėje Romoje, o 1940 m. pabaigoje išvyko į JAV-es. Čia kurį laiką profesoriavo Scrantono Ute, redagavo savaitraštį "Ameriką". Nuo 1951 m. iki pensijos amžiaus dirbo Washingtone, JAV Informacijos Agency.

Velionis buvo nepaprastai šiltas, linksmos nuotikos, religingas, aiškos krikščioniškos orientacijos mūsų visuomenės narys. Jei neklystu, 1988 m. su žmona Joana nuvyko į Lietuvą, nes atolydžiui prasidėjus, ten vėl buvo galima minėti šio didžio mūsų rašytojo pavardę, rodyti ir skaityti jo raštus. Kaip ir visus, Lietuvos atgimimas ir švintanti laisvė kūrybai aušra rašytoją džiugino.

Daugiau kaip pusę dvidešimto amžiaus lietuvių literatūrą puoselėjusi Antano Vaičiulaitis kūrybos skrynia jau visiems laikams uždaryta. Mus paliko žmogus, kuris ne tik rūpinosi savąja šeima, savąja aplinka, bet toks, kuris davė nepaprastai daug savajai tautai. Už tokias neeilines asmenybes privalome Visagaliui dėkoti. O Jis jam atlygins už viską. (1992-VII-24)

*Skaitykit ir platinkit
DIRVA*

RUOŠIAMASI PAMINĖTI AKADEMIKO PETRO ŠALČIAUS ŠIMTMETIS

Vilniuje, birželio pabaigoje, turėjo įvykti akademiko, Ord. profesorius, Ekon. mokslų daktaro, Lietuvos "Kooperacijos Tėvo" Petro Šalčiaus pirmojo šimto 1993 metais gimtadieniui paminėti Komisijos posėdis. Komisijoj dalyvauja Lietuvos Mokslų Akademijos viceprezidentas Ed. Vilkas, Lietuvos Kooperatyvų Sąjungos pirmininkas P. Šimanskas, LKS-gos Informacijos Skyriaus vedėjas S. Šimkus, Vilniaus Universiteto Teoretinės Ekonomikos Katedros Vedėjas, Ekonomikos Fakulteto dekanas, (Jų pavardės praleistos – atsiprašom), Mokslininkų Rūmų direktorius T. Urbaitis, Lietuvos ekonomikos istorikas docentas V. Lukoševičius, ir Mindaugas Strukčinskas. Tartasi dėl paminėjimo, kuris būtų 1993 m. gegužyje: tai būsimanti vienos dienos akademija su keiliais pranešimais: apie P. Šalčiaus nuopelnus Lietuvos Kooperacijai, jo pedagoginę veiklą Kauno VDU ir Vilniaus, jo išrinkimą VU prorektorium, vienintelis toks pašalintas pirmu kartu stalinistų, antru kartu naciams užėjus, P. Šalčių – mokslininką ekonomistą, Lietuvos Ūkio istorijos tyrinėtoją. Apie jo gyvenimą pasakos jį pažinę asmenys.

"KOOPERATINĖ EKONOMIKA" ir "PETRO ŠALČIAUS RAŠTŲ BIBLIOGRAFIJA" dar šiais metais turėtų pasirodyti Lietuvos

knygynuose. Pastaraisiais metais Vilniuje, antruoju leidimu, buvo išleisti, 1930-aisiais, tarpkariniais metais, parašyti, o dabar doc. V. Lukoševičiaus perredaguoti, Petro Šalčiaus kapitaliniai veikalai "KOOPERACIJA" ir "TEORETINĖ EKONOMIKA".

Prieš Akademiją tikimasi išleisti ir paskutinis, "LIE-TUVOS ŪKIO ISTORIJA" tomas. Visa tai yra nuopelnas akademiko prof. dr. Mindaugo Strukčinsko, Petro Šalčiaus seserėno, kai Petro ir jo žmonos Antaninos Gustaitytės vaikai, duktė Giedrė, sūnus Algimantas, vėliau, anūkai ir proanūkai, likimo valia susibūrė JAV-se. Paskutiniuose prieš mirtį 1958 metais laiškuose P. Šalčius rašė: "...Viliuosi, kad mano vaikai ir anūkai tęs mano pradėtą Lietuvai darbą." Iš dalies tai išsipildė: Lietuvoje, tam pačiam Vytauto Didžiojo Universitete Kaune antropologiją dėsto vyriausias anūkas prof. Dr. Raimundas Sidrys, dažnai lankosi oftomologas chirurgas gyd. Linas Sidrys su šeima ir kiti anūkai.

Dabar laisvojo pasaulio spaudoje, TV, radije vis minima iliuzinė "laisvoji rinka". Irodinėjama, kad nuvo-rich- milijonieriai, kaikurie doru, o kiti dažnai saktu būdu pralobę "turgovnikai", vienas, kitas atsiradę Lietuvoj slapstydamiesi nuo tardytojų ir teismų, sukels lietuviams "aukso kalnus". (Nuklta į 6 psl.)

LIETUVA PAGERBĖ JONĄ VILEIŠĮ

Rita Vileišytė – Bagdonienė

Šiomet sukako 120 metų nuo Jono Vileišio gimimo ir 50 metų nuo jo mirties. Jis buvo žinomas valstybės ir visuomenės veikėjas, Nepriklausomybės Akto signataras, ilgametis Kauno miesto burmistras, savivaldybių kūrėjas, didelis patriotas, tolerantas ir demokratas. Iš profesijos teisininkas.

Birželio 1, jo mirties dieną, įvyko pagerbimas Rasų kapuose Vilniuj, prie Vileišių šeimos koplyčios – mauzolejumo. Susirinko daug vilniečių ir šeimos narių. Koplyčia, gražiai restauruota valstybės lėšomis, skendo gėlėse ir žvakių šviesoje. Buvo išpūdinga kanklininkų palyda, pasakytos kalbos, nuskambėjo Lietuvos himnas, žadindamas ir kitus Patriotus, kurie Rasų kapuose surado amžinąjį poilsį. Po to buvo iškilmingos mišios Šv. Mikalojaus bažnyčioje, prie kurios lietuviškų pamaldų atgavimo Vileišiai, dar šio šimtmečio pradžioje, buvo tiek pasidarbavę, o inž. Petras Vileišis net savo lėšomis tą bažnyčią restauravęs.

Birželio 5, Kauno savivaldybė gražiai pagerbė savo pirmąjį burmistrą. Prie

namo, kuriame gyveno Jonas Vileišis, buvo atidengta memorialinė lenta.

Birželio 6, Vilniuje, Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje, įvyko pasvaliečių iškilminga sueiga – akademija, kur buvo pasakytos kalbos ir parodyta filmas iš Jono Vileišio veiklos JAV ir Lietuvoje.

Birželio 7, ypatingai gražiai paminėjo savo krašto sūnų pasvaliečiai. Minėjimas prasidėjo Pasvalio Centrinėje bibliotekoje, kur įvyko Vileišių šeimos pristatymas ir atidaryta, kruopščiai paruošta paroda iš Vileišių gyvenimo ir darbų. Sekė iškilmingos pamaldos Pasvalio bažnyčioje, gėlių padėjimas ir kalbos prie inž. Petro Vileišio paminklo, vėliau – tema "Kaip mes ėjome į Vileišius" – akademija. Po to, trumpa kelionė į netoliese esantį Medinių kaimą, į Vileišių gimtinę, kurią atžymi labai gražus ir prasmingas stogastulpis. Vakare buvo suvaidinta Z. Blizinsko komedija: "Vienas iš mūsų turi apsivesti", kurioje dar 1902 metais vaidino Jonas Vileišis su savo būsima žmona Ona Kazakauskaite.

Į minėjimą iš JAV buvo

AKADEMIKO PETRO ŠALČIAUS ŠIMTMETIS

(Atkelta iš 5 psl.)

Jie, kaip nieko niekur, su savo dažnai bankrutuojančių vakariečių pagalba, išgelbėsią Eurazijos ekonominę sferą buvusios, esančios ir būsimos Lietuvos ekonomiką, surasią lietuviams rinkas Vakaruose, nepaisant kad dėl jų vis arčiau varžosi prityrę vokiečių, japonų, amerikiečių biznesieriai.

"Kooperatinės Ekonomikos" pasirodymas leidžia spėti, jog visiek lietuviuose, net po pusės šimtmečio "proletarinės partijos kapitalizmo", tebeišliko sveikas Lietuvos sodiečių žmonių talpos, nuosaikumo, idealistinės kooperacijos, tarpusavio bendravimo sąmoningumo ir prigimto humaniško jausmas.

Šios 100-nės akademijos, kaip ir 90 metų Petro Šalčiaus jubiliejaus metais, dar esant tarybiniai santvarkai, visose pagrindinėse Lietuvos bibliotekose bus eksponuojami P. Šalčiaus veikalai, straipsniai, rankraščiai. Aštuonesdešimtis penkių metų dailininkas – jubilatas Vytautas K. Jonynas, nematęs vaizduojamo 45

metus, 1989-tais sukūrė stebėtinai gyvą, sielvartingai liūdno Petro Šalčiaus portretą.

"Kooperatininko" žumale (red. P. Paliulis) Vilniuje, Kauno "Santaroje", (red. R. Norkus), Lietuvos televizijoje jau dabar pagarbiai mini P. Šalčių.

Akademijon, be ekonomistų, kooperatininkų ir akademikų, tikriausiai suvaziuos plati Čiudiškių Šalčių giminė, o iš New Yorko, Pittsburgho, Kalifornijos, visos Amerikos, suskiris sūnus Algimantas – Almus su marčia Nijole ir trimis velionies sukaktuvininko anūkais, trims proanūkais Šalčiukais. Duktė, gyd. Giedrė mirė 1985, o vyriausia anukė Vida tragiškai žuvo Himalajų kalnuose nukritus keleiviniame lėktuvui.

Tikimasi atvyks žentas – našlys gyd. Rimvydas Sirdys iš Streator, Il. bei sukaktuvininko aštuoni anūkai Sidriai su 15 proanūkų. Visiems jiems bus proga aplankyti senelių, žmonos, ir Motinos kapus Petrašiūnų pušų ošimo liūliuojamam atilsyje.

Alsa

Jono Vileišio dukros – Alena ir Rita prie stogastulpio, pastatyto Medinių kaime Pasvalio apylinkėse, brolių Vileišių atminimui pagerbti.

atvykusios Jono Vileišio dukros Alena ir Rita, anūakai ir proanūakai. Iš viso 14 asmenų.

Visais renginiais daugiausia rūpinosi Pasvalio bendrija, su p. Mykolu Karčiausku prysaky. Jam ir kitiems priklauso nuoširdi Vileišių šeimos padėka.

Man asmeniškai pergyvenus tėvelio laidotuves prieš 50 metų, vėl prisiminė tie liūdni laikai. Buvo karo metas ir Lietuva okupuota. Deja, jis nesulaukė laisvos Lietuvos, prie kurios atkūrimo jis tiek prisidėjo ir dėl kurios tragiško likimo jis tiek sielojosi. Atidavęs 50 metų jos tambybai – jis gyveno Lietuvai. Mano tėvas buvo kuklus žmogus ir sau garbės neieškojo, tad per minėjimus, be per minėjimus, besiklausydama tų gražių kalbų, aš galvojau – kaip jis būtų į tas iškilmes reagavęs? Tikriausiai labai nepatogiai pasijutęs ir sau tiek nuopelną nepriskyręs.

Sakydavo – "Juk ne sau mes gyvename".

Mano viešnagė Lietuvoje atėjo prie galo. Mano gimnaitis, veždamas mane į aerodromą, ir gal atspėdamas mano mintis, pasuko pro Rasų kapines. Aš norėjau pasakyti dar kartą su diev brangiems kapams, bet veltui akimis ieškojau baltos koplyčios – ji slėpėsi medžių žalumoj. Išsėkis ramiai, brangus tėveli, tarp brolių ir kitų Lietuvos patriotų ir tegu jokie priešų tankai ar jų šūviai nedrumsčia jūsų ramybės.

Mano lėktuvas lengvai pakilo nuo Lietuvos žemės. Pasimatė dar kartą Rasų kapai, Katedra, Gedimino pilis ir sidabrinė Neries juosta. Dar bandžiau pamatyti daugiau savo gimtojo miesto, bet debesėliai pradėjo temdyti mano akis, o gal ašaros? Lėktuvas, padaręs vingį, pasuko į Vakarus.

Tautinės s-gos piknike Chicagoje linksmai nusiteikusios šeimininkės. Iš k.: M. Saliklienė, D. Kurauskienė, N. Kavedkienė ir L. Maldūnienė.

V. Jonušienės nuotr.

REKLAMA VENGRIJAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

Olimpinių žiemos žaidynių metu Coca Cola juk minėjo Lietuvą ir rodė vieną lietuvių... Tiesa, jis buvo parodytas gal tik penkias sekundes. Mums reikia daugiau. Stebint šios vasaros Olimpinių žaidynių krepšinį, visai tiktų Lietuvai panaudoti reklamuojant, pvz., sportbačius. Čia rašau visai rimtai. Panašiai, kaip GE su lemputėmis, išsilaisvinę Lietuvos krepšininkai irgi galėtų būti rodomi. Kokia nors sportinių batų firma gal būtų suinteresuota skelbtis, kad, pvz., dabar laisvėje pagaliau atsidūrę geriausi Europos krepšininkai puikiai žaidė, kad ta firma prisidėjo prie žaidynių pasisekimo.

Iki šitaip įvyks, skatinu DIRVOS skaitytojus pasigerėti tuo skelbimu apie Vengriją. Neapsivilsite!

(1992-VII-16)

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Apanavičius R. Euclid	10.00
Kudukis P., Cleveland	9.00
Lapas E., Melrose Park	20.00
Mikelaitis J., Germany	8.00
Norvaišas L., Feasterville	5.00
Navikas B., Mentor	10.00
Itomlenskis M., Cleveland ..	10.00
Knistautas S., Cleveland	3.00
Miškinis V., Cleveland	10.00
Macevičius M., Chicago	10.00
Peckus M., Chicago	10.00
Gureckas G., Palos Verdes ..	20.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakytinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA

19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Naujas, NEBRANGUS

MAISTO siuntinys tik \$49 – mėsos gaminiai, cukrus, kava, aliejus, vaisiai ir kiti produktai.

Viso 22 svarai tik \$49.

Pats populiariausias 55 svarų siuntinys iš įvairių produktų tik \$85. Vien tik mėsos gaminių irgi \$85.

Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. TRANSPAK firma taip pat parūpina butus, namus, automobilius ir traktorius.

TRANSPAK,

2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
Tel.312-436-7772.

PASIKALBĖJIMAS SU DR. KAZIU BOBELIU

(Atkelta iš 1 psl.)

Budreckį šią istoriją parašyti. Jis jau yra parašęs chronologijos rėmus ir mes tikimės, kad darbas bus baigtas sekančių dvylikos mėnesių bėgyje.

Taip pat VLIKas yra pasirašęs įsipareigojimus padėti Vilniaus Universitetui įkurti Tarptautinių ir Diplomatinčių Santykių Institutą ir tą Institutą finansuoti, bei padėti jo tolimesniam vystymuisi. Tą VLIKo įsipareigojimo fazę perims Tautos Fondas ir tęs toliau. Vėliau Tautos Fondas, o šiuo metu dar VLIKo atstovai padės suformuoti pirmąjį šio Instituto vadovybę. Yra taip pat numatyta pagalba įvairioms lietuviškoms politinėms partijoms, kurią ateityje reikės teikti per Tautos Fondą, bet žinoma tai priklausys nuo Tautos Fondo ir tų grupių susitarimo.

– Malonėkite paaiškinti skaitytojams, kokia yra tolimesnė Tautos Fondo ateitis ir, VLIKui užbaigus savo veiklą, kokios bus Tautos Fondo funkcijos.

– Kaip jau žinote, nors VLIKas savo veiklą pabaigė, bet Tautos Fondas dėl įvairių palikimų ir kitokių VLIKo ir Tautos Fondo finansinių bei ekonominių įsipareigojimų aukotojams, savo veiklą negali užbaigti sekančių kelių metų bėgyje. Tautos Fondas ir toliau rinks aukas padėti Lietuvai, kadangi yra prašoma Lietuvos Vyriausybės, kad jis savo veiklą tęstų toliau, rinktų aukas ir vykdytų Vyriausybės prašomus uždavinius. Tautos Fondas yra numatęs tuos uždavinius vykdyti ir toliau, kol jis bus reikalingas Lietuvai ir kol jis galės padėti pilnam Lietuvos atstatymui.

Džiaugiamės, kad Tautos Fondo veikloje yra labai rimti, šią veiklą žinantys asmenys. Valdybos pirmininkas Aleksandras Vakselis Tautos Fondo veikloje dalyvauja nuo pat jo įsikūrimo 1967 metais, yra buvęs Tautos Fondo Tarybų pirmininkas ir valdybų pirmininkas daugelį kartų. Algirdas Speirauskas dalyvauja Tautos Fondo Taryboje 15-ą ar daugiau metų ir pereiname Tautos Fondo suvažiavime gegužės 1-ą dieną išrinktas nauju Tautos Fondo Tarybos pirmininku. Tame suvažiavime buvo priimtas naujas statutas, kuris pritaikys Tautos Fondo veiklą ateičiai, jam atsiskyrus nuo VLIKo veiklos finansavimo.

– Kokia ateitis VLIKą sudarančių politinių partijų, ar

jos drauge su VLIKu irgi baigia savo darbą?

– Kai kurios VLIKą sudarančios politinės partijos jau prieš VLIKo užsidarymą yra savo darbą pabaigusios, nors ant popierio dar egzistavo. Bet kitos partijos plečiasi, jos kuria savo analogines institucijas Lietuvoje, su jomis susijungia ir bendrai veikia savo politinių ideologinių sričių kryptimis. Tikiu, kad pagrindinės didžiosios politinės partijos, kaip Krikščionys Demokratai, Tautininkų Sąjunga, Socialdemokratai ir gal būt taip pat teritoriniai sąjūdžiai toliau tęs savo veiklą ir kartu susijungs su Lietuvoje esančiomis ar atgimstančiomis jų analoginėmis grupėmis. Kitos rezistencinės ar kovotojų partijos savaime aišku turės savo veiklą užbaigti, kadangi jų efektyvusitarimo.

mas yra užsibaigęs su nepriklausomybės atstatymu.

– Kaip užsienio lietuviai galėtų šiuo metu geriausiai prisidėti prie Lietuvos ekonominio ir socialinio atkūrimo?

– Čia reikia abipusio sutarimo. Labai svarbu, kad Lietuvos lietuviai norėtų gauti iš užsienio lietuvių pagalbą. Tokį nuoširdų norą pajutę įsijungtų į Lietuvos atstatymo ekonominį, politinį, demokratinį ir kitokį darbą. Čia mums galėtų būti pavyzdžiu latviai ir estai, kurie jau daugelį savo užsienio tautiečių yra įtraukę į atkūrimo darbą. Gal ten nėra tokios didelės politinės ir ekonominės krizės, kaip kad Lietuvoje. Todėl labai svarbu, kad kuo daugiau užsienio lietuvių prisidėtų prie Lietuvos atkūrimo ir galėtų savo patirtimi bei savo finansais padėti tam atkūrimui greičiau įvykti.

Labai dėkui dr. K. Bobeliui už pasikalbėjimą.

A.A.

CEZARIUI MODESTUI

amžinybėn iškeliauvus, žmonai
GENOVAITEI, sūnums ALGIUI ir
EDŽIUI su šeimomis, reiškiame
nuoširdžią užuojautą

Liūdesyje likę,
St. Peterburgo draugai

*Birutė ir Antanas Diškėnai
Kostas Gasparaitis
Genovaitė ir Vincentas Gruzdziai
Irena Jakštienė
Leokadija ir Antanas Kašubai
Bronė ir Vytas Mikliai
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Janina Staškus
Vladas Staškus
Onutė Šiaudikienė
Lelė ir Juozas Žvyniai*

A.A.

CEZARIUI MODESTUI

mirus, jo žmoną GENOVAITĘ, sūnus ALGĮ ir
EDA, seserį DALIĄ MIEŽELIENĘ, jų šeimas,
visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdimė.

*Laima ir Algis Jurkūnai
Ramunė, Linas, Darius ir
Gintautas Vitkai
Vincentina ir Jonas Jurkūnai*

Mielam mūsų draugui ir kolegai

A.A.

CEZARIUI MODESTUI

mirus, jo žmoną GENOVAITĘ, sūnus
ALGĮ ir EDA, ir jų šeimas, likusius gimines
bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir
skausmu dalinamės.

Vanda ir Vaclovas Mažeikai

A.A.

JONUI ZOSTAUTUI

mirus, jo sesutę STELĄ ir svainį VYTAUTĄ
ABRAITĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu
liūdimė.

*Laima ir Algis Jurkūnai
Ramunė, Linas, Darius ir
Gintautas Vitkai
Vincentina ir Jonas Jurkūnai*

A.A.

ELSIE ROTH REZAS

mirus, jos dukrai ROŽEI PETRUŠKEVIČIENEI,
VIKTORUI PETRUŠKEVIČIUI,
visiems giminaičiams ir artimiesiems
skausmo ir gilaus liūdesio valandoje
reiškiame širdingiausią užuojautą ir
drauge liūdimė

*Elena ir Juozas Ambrozaičiai
Juozė ir Jonas Daugėlai
Ona ir Narimantas Karašai
Marija ir Leonas Noreikai*

A.A.

BRONEI MEDZIUKIENEI

mirus, giliame liūdesy likusius IGNA ir
duką su šeima, nuoširdžiai užjaučiame.

*Los Angeles Lietuvių
Tautinių Namų Valdyba*

A.A.

BRONEI MEDZIUKIENEI

mirus, mūsų širdingiausią užuojautą
IGNUI MEDZIUKUI ir dukrai su šeima.

*Los Angeles Lietuvių Kredito
Kooperatyvo Valdyba*

A.A.

SIMUI KVEČUI

pabaigus šią žemišką kelionę, žmoną
JADVYGĄ bei visus artimuosius užjaučiame ir kartu liūdimė.

*Los Angeles Lietuvių
Kredito Kooperatyvo Valdyba*

VYTAUTUI TOMKUI

mirus, jo žmonai mielai ALBINAI siunčiame
gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

Janė ir Edvardas Šišai

PETRO PAPROCKO PALAIKAI Į TĖVYNĘ

Dr. K. Paprockaitė – Šimaitienė

Žaibo greitumu pasklido po Zarasus žinia, kad zarasiečio Petro Paprocko palaikai, išgulėję 11 metų svetimoje žemėje, sugrįžta į laisvos ir nepriklausomos Tėvynės – Zarasų kapus. Gerai žinoma, kad zarasiečiai sujudę, sukrutę, susispyrę ir svarstė kaip ir kuo prisidėti prie laidojimo čia vaikystę ir jaunystę praleidusių vėlionį, kuriam likimo nebuvo lemta į Tėviškę sugrįžti gyvam.

Kiek pasitarę jie kibo į darbus. Vieni užsakė velionio palaikams sudėti dailių, mažytį karstelių. Kiti ruošė tam karsteliui prie tėvelių vietelę ir puošė ją baltais ir violetiniais alyvų žiedais. Dar kiti skubėjo į gėlių parduotuves užsakyti puokštes, krepšelius ir vainikus iš gražiausių gėlių.

O Zarasų bažnyčios dekanas kun. Vytautas Kapočius Sekminių pirmą dieną (velionio laidojimo dieną), nors buvo iš anksto suplanavęs išvykti į Imbradą, savo išvykimą atšaukė, nes pats norėjo suteikti paskutinį religinį patarnavimą į savo tėviškę sugrįžusiems velionio palaikams.

Karstelis buvo atvežtas į mūsų visos šeimos mielos bičiulės Valės Juozapavičiūtės namus, kuri daug prisidėjo laidojant 1932 metais mūsų mamytę Anelę ir 1963 metais mūsų tėvelį Stasį.

Abi įdėjome urną į karstelį ir Aldonai Jagminienei apjuosus jį juodu gedulo kaspiniu, padėjome ant staliuko, salionėly.

Vaškinį žvakių šviesos apšviestas, karstelis netrukus paskendo gėlių puokščių ir vainikų jūroje, virš kurių plevėsavo mūsų trispalvė.

Vienas po kito suėjo giminės, draugai, pažįstami ir netgi nepažįstami zarasiečiai. Jie tučiuojau įsijungė į maldas ir į atsisveikinimą. Ju mistiškuose veiduose buvo galima išskaityti didelę pagarbą ir gailėstį daugeliui net negirdėtam ir neregėtam tautiečiui.

Po atsisveikinimo karstelis buvo išneštas į laidojimo automobilį. Aštuoni vaikai rausvais, susikaupimo pilnais veideliais, su žydinčių gėlių krepšeliais, sekė paskui kryžių.

Pamažu, pamažu, lėtais žingsniais eisena judėjo į bažnyčią, vėlionio vaikystę ir jaunystę pramintais takais.

Liūdnam skambant bažnyčios varpams ryškiai iškilo

mano atminty broliuko Petro nueitas gyvenimo kelias. Juk jo palaikai sugrįžta į tą pačią gražiąją Zarasų bažnyčią, kur jis buvo gavęs Suvirtinimo Sakramentą, kur jis prie to paties altoriaus patarnaudavo kunigui Šv. Mišioms, kur būdamas gimnazistu kas sekmadienį dalyvaudavo mokiniams skirtose pamaldose... Vėliau, būdamas pilnas entuziazmo studentas, o pabaigęs studijas tarnautojas, kas vasarą sugrįždavo atostogoms į savo tėvelių namus. Tačiau 1944 metais staigus posūkis įvyko jo gyvenime, kuris sugriovė jo gražias svajones, viltis ir planus.

Raudonajam slibinui artėjant jis su širdgėla, bet su viltimi, pasirinko sunkų tremties kelią. Tremtyje jis jautėsi, lyg jūrininkas, be jūrininko įrankių, išmestas į nežinomą jūrą. Neapsakomas ilgesys savojo krašto neapleido jį iki paskutinio jo gyvenimo atodūsiu.

Ir taip svetur išrėžęs gyvenimo dirvose savo sunkią vagą, po ilgų klajojimų nesulaukęs nepriklausomos Lietuvos, jis paėjo savo piligrimo lazdele ir 1981 metais, sausio mėn. 24 dieną, amžiams užmerkė savo didelės žalsvas akis.

Svetimoje žemėje išgulėjęs 11 metų tylus, ramus, bejausmis sugrįžo į savo svajonių šalį, į nepriklausomą tėvynę.

Laidojimo diena išpuolė per Sekmines. Oras pasitakė šiltas, skaidrus. Saulė degė už baltų lyg voratinklis debesėlių ir nesulaikoma mai ritosi dangaus skliaute. Tviskėjo saulės auksu apšviesti Zarasų ežerai. Danguos mėlynėje čiučbėdami skraidė maži paukšteliai, nuostabių žydėjimų skleidė aromatą alyvų žiedai.

Po Šv. Mišių dekanui kun. Vytautui Kapočiui palaidinti, visi pamažu, pamažu pradėjo judėti kapų link, trumpam stabtelėję prie buvusios gimnazijos rūmų, ku-

Zarasų kapinėse 1992 m. birželio 6 d. laidojant Petro Paprocko palaikus. Ketvirta iš kairės, su juodais akiniais Dr. K. Paprockaitė – Šimaitienė.

Petras Paprockas jaunystės metais.

ri vėlioniu buvo atidariusi kelią į aukštuosius mokslus.

Po prie kapo atliktų religinių apiegių, karstelis buvo nuleistas į alyvų žiedais išpuostą amžinos ramybės guolį ir pasakyta jautri dekanas kun. Vytauto Kapočiaus kalba.

Toliau kalbėjo vienas mokytojas (gaila, kad jo pavardės negaliu prisiminti). Savo gražioje kalboje, jis priminė dalyviams, kad šis naujai supiltas kapas nėra eilinis, bet kapas to, kuris visą savo gyvenimą jautė nostalgiją Maironio apdaičiuotiems Zarasams.

Po jo Onutė Karužienė gražiausiais poetiniais žodžiais, kurie skverbėsi į pačias sielos gelmes, padeklamavo tai progai savo sukurtus eilėraščius:

Tu sugrįžai į gimtą žemę,
Į mielą žemę prosenių, tėvų
Lakštutei suokiant, pakalnu-
tėms žydint,
Tu sugrįžai su ilgėsiu namų...
Miegok ramiai. Te tėviškės
žemelė,

Priglaudusi Tave, Tau bus
lengva.
Tegu lopšinė pušys šlama,
O mes lankysime Tave.
Pabaigai poetė labai sentimentalai prašneko mano broliuko vardu:

Ačiū Tau sesute, kad mane
mylėjai,
kad išpildei mano svajones,
Glamonės berželį tėviškės
vėjai,
Lietuvos lietutis plaus kapų
gėles.
Aš čia pailsėsiu tėviškės
žemelėj,
O Tu išvažiavus nepamiršk
manęs,
Tu atsiųsk man kartais poterėlį
mažą,
O aš pailsėjęs lauksiu ir
Tavęs...

Onutei Karužienei pabaigus deklamuoti savo tai progai dedikuotus eilėraščius (kurių tik mažą dalį čia paminėjau) dekanas kun. Vytautas Kapočius užbėrė ant karstelio saujelę gelsvo,

smulkaus kapų smėlio. Po jo užbėriau aš ir įmečiau kelis raudonų rožių žiedus nuo likusių JAV mūsų šeimos narių.

Bažnyčios chorui sugiedojus "Marija, Marija" ir Tautos himną, pasiėmiau nuo broliuko kapo saujelę gelsvo smėlio ir palikau jį tėvelių ir Visagalio Viešpaties globoj.

Ieškom jaunesnės lietuvės
moters prižiūrėti mūsų 8 metų ir
8 mėn. amžiaus mergaites.

Gyvenam Los Angeles užmiestyje ir dirbam ilgas valandas savo įmonėje. Ieškom darbščios, tvarkingos moters kuri gali pradėti darbą rugpjūčio pirmą savaitę. Mokam \$100 į savaitę su išlaikymu (kambarys ir maistas). Prašau rašyti arba skambinti: Vilija Vinis, 261 Industry Way Upland, CA 91786 1(714) 920 0373 darbo 1(619) 868 4882 namų

Klaipėdos Universiteto tautinių šokių ansamblis "Vėtrungė" Clevelande. V. Bacevičiaus nuotr.

ŽALIOS KORTELĖS LOTERIJA

Tarp liepos 29 – rugpjūčio 28, 1992 bus išduota 50,000 Žalių Kortelių, žmonėms gimusiems 36-ioje šalyse. Toje grupėje yra LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, SUOMIJA.

Galite paduoti pareiškimus ne tik savo bet ir giminėms ar draugams gyvenantiems šioj ar kitoj šaly.

Siunčiant pareiškimus nereikia parašo, nesvarbu kokioj šaly gyvenat ir nereikia pridėti gimimo metrikų ar kitokių dokumentų.

Kiekvienas žmogus gali užpildyti tik vieną pareiškimą.

Į DATAS IR VISAS SĄLYGAS BUS GRIEŽTAI KREIPIAMAS DĖMESYS

International Document Assistance Corp.

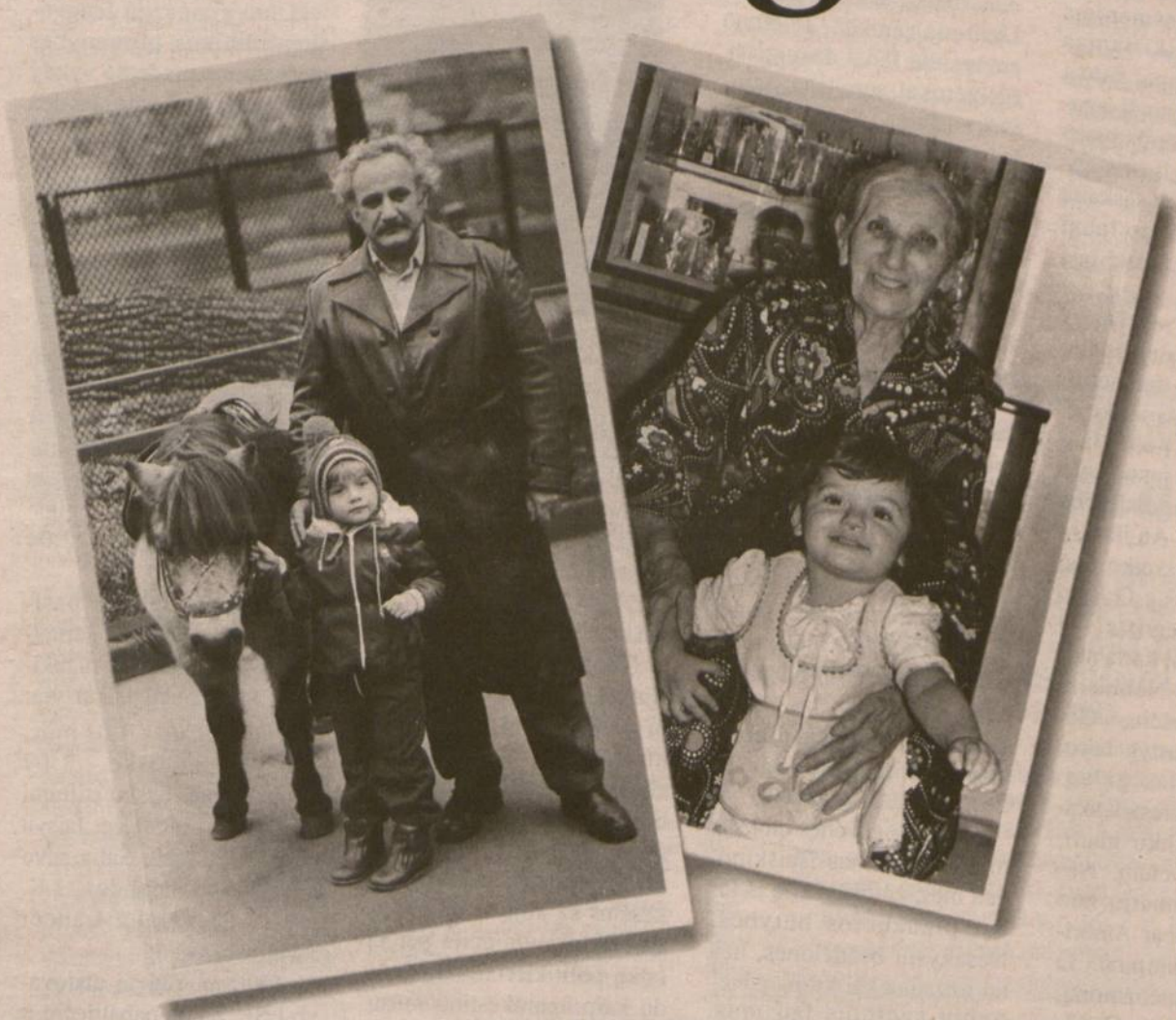
10 East 39 th Street, #519, New York, NY. 10016
(212) 545-0742, (212) 683-5437

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,
tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių, pageidaujamų ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų klausykites Šluto radijo valandos sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga.

Būti kartu su jais dabar žymiai lengviau.

Naudojant AT&T dabar galite tiesioginiai skambinti į bet kurią iš šių penkiolikos nepriklausamų respublikų pasikalbėti su artimaisiais.

Dabar nebereikės skambinti operatoriui kai norėsite sužinoti, kaip laikosi giminės ar draugai šiose respublikose. Kad Jūsų pokalbis įvyktų, tik surinkite 14 skaičių. Lengva ir paprasta, ir dar pigiau kainuoja. AT&T šiuo patarNAVIMU aprūpina daugiau kaip 2,000 miestų šiuose kraštuose.

Žinoma, tebegalite skambinti 24 valandas per dieną AT&T operatoriams kurie Jums padės susiršti ar suteiks bet kokią pageidaujamą paslaugą. Reikalui esant, patarnavimus

KAIP TIESIOGINIAI SKAMBINTI

Skambinkite 011-7 + Miesto kodą +
Asmens telefono numerį

RESPUBLIKA	MIESTAS	MIESTO KODAS
LIETUVA	Kaunas	0127
LIETUVA	Klaipėda	01261
LIETUVA	Panevėžys	01254
LIETUVA	Šiauliai	01214
LIETUVA	Vilnius	0122
ARMENIJA	Jerevanas	885
AZERBAIDŽANAS	Baku	8922
BALTARUSIJA	Minskas	0172
ESTIJA	Talinas	0142
GRUZIJA	Tbilisi	8832
KAZACHSTANAS	Alma-Ata	3372
KIRGIZIJA	Piŝpekas	3312
LATVIJA	Riga	0132
MOLDOVA	Kišiniovas	0422
RUSIJA	Moskva	095
TADŽIKISTANAS	Duŝambė	3772
TURKMENIJA	Aŝhabadas	3632
UKRAINA	Kievas	044
UZBEKIJA	Taŝkentas	3712

Galite nemokamai skambinti AT&T operatoriui
1 800 874-4000, vidinis kodas 121, norint sužinoti
kitų miestų kodus, kurių nėra šiame sąraše.

suteiks operatoriai mokantys virš 140 kalbų bei dialektų.

Jei norėtumėte daugiau žinių kaip įsijungti į AT&T tinklą ar apie mūsų tiesioginio susiskambinimo patarnavimą bei konkuruojančias kainas, prašome skambinti Jums nemokamu numeriu: **1 800 374-4000** ir paprašykite vidinio **kodo 121**.

O dabar, paskambinkite į namus. Tėn tiek daug artimųjų mielai pasikalbėtų su Jumis.

TELEFONAS

Vladas Vijoikis

Niekas šiandien neabejoja telefono svarba. Nors užmiršta, kad prieš trumpą šimtmetį, o gal dar trumpiau, gyvenai be telefono ir gyvenimas buvo visai geras. Gal geresnis negu dabar.

Bet šiandien be telefono nei iš vietos. Telefonas automobilyje, telefonas tavo kišenėje. Telefonas gatvėje, koridoriuje, gal net vonioje.

Jeigu tu susirgai ir dar turi bent kiek likusios jėgos, gali pašaukti telefonu, kad tave nugabentų ten, kur tave reikia piaušyti. Bet daugiausia ploninti. Ne tave, tavo pinigine.

Kai kuriems asmenims telefonas neatsiskiriamas aparatas. Ypatingai mūsų jaunuomenė mėgsta šį aparatą. Gali valandomis prastė dėti prisidėję ragelį prie ausies. Tėvas, gavęs sąskaitą iš telefono valdžios labai širšta. Bet kitą mėnesį bus tas pats.

Ypatingai telefonas mėgsta atvažiuosieji iš Lietuvos. Kadangi dar neturi gerų pažįstamų Amerikoje, tad telefonuoja į Lietuvą. Pasikalbėti, paklausti, kaip tetulė gyvuoja ir kaip jos šunelis laikosi. Ar jis dar čiaudo, ar jau pasveiko nuo šios kvailios ligos. O kaip gatvė? Ar dar negrįsta? O ką gavai paskutinį kartą stovėdama eilėje. Neimk tų konservuotų barščių. Geriau pati susipiaustyk buroką. Pirk kiaulės galvą. Amerikoje nepaprastas skanėstas, labai sunku gauti, nors ir eilėse stovėtum. Nukirpk porą centimetrų nuo savo sijono. Dabar Amerikoje sijonus sutrumpino. O kai susitiksi mano žmoną, tai tiesiai pasakyk... Goodby. Tai lietuviškai reiškia sudiev. Pasiuoniau visokių neblogų dalykų per knygu

siuntą. Nenustebk. Bus bibliotekos vardu. Bet gi turi porą knygelių. Gali pavadinti biblioteka. Čia mūsų kiai neturi gero supratimo, kas biblioteka, o kas kitas. Siunčia viską. Kai gausi, palaikyk, atvažiuo patvarkysiu.

Negražu būtų sakyti, kad tie telefoniniai pasikalbėjimai tik apie biznį. Jaunesnis bernelis, prisėdęs prie telefono visai gražiais užmojais skambina savo mergelėi. O ta, nei ji džiaugiasi nei ekstazėje, išgirdusi balsą iš Amerikos. Gal jau senai nurašė tą į nuostolius, bet iš Amerikos pakalbėti įdomu. Užsitęsia gerokai. Telefono kompanija labai džiaugiasi, tik gerokai supyksta lietuviška įstaiga, Chicagoje telefono savininkė. Reikės mokėti kelis šimtus dolerių. O tų dolerių paskutiniu laiku labai trūksta. Kas daryti? Atsakymas: nieko. Teko girdėti, kad vienas žmogelis, gavęs telefono sąskaitą, jo svečių prikalbėta, gavo širdies ataką ir pasimirė. Jo laimė, jam nereikės mokėti milžiniškos sąskaitos.

O vistiek klausimas: kas daryti? Atsakymas: jeigu turi svečių iš Lietuvos, išjunk telefoną. Labai kritiškais atsitikimais, bėk į gatvę ir rėk. Taip darė mūsų senoliai ir jiems netaip blogai sekėsi. Jie išaugo be telefono, tavo tėvus išaugino ir tave būtų išauklėję jeigu ne tie moderniškai prajovai.

Senokai gyvenęs mokslininkas Darvinas išaiškino, kad mes, žmonės, kilę iš labai plaukuotos būtybės. Nesakysiu beždžionės, nes tai užgauna kai kurių asmenybių švelnius jausmus. Taigi tapome visai beplaukiais, o dažnai plikiais, dėl ko irgi niekas džiaugsmin-

NAUJI DIRVOS SKAITYTOJAI

Sveikiname ir tikime, kad Dirva kiekvieną savaitę jums atneš daug naujų žinių ir gerų straipsnių.

Jankauskas Alfonsas, Woodhaven, N.Y.,

Škėma Joseph, Gulfport, FL.,

Karsokas Eugenijus, Lietuva

Kazlauskas Pranas, Radviliškio Raj. Lietuva,

Užsakė: Zatkus Ambrose, Devor, CA.,

Lanys Petras, Ormond Beach, FL.,

Kudukis J.K., London, Ont. Canada,

Lipas Juozas, Oceanside, CA.,

Prekerienė Stasė, St. Jose, CA.,

Užsakė Br. Urbonas

Urbonas Vytautas, Los Angeles, CA.,

Žumbakis S. Paul, Chicago, IL.,

Užsakė Rasa Razgaitienė

JESSICA KUNEVIČIOTĖ – PASIŽYMĖJUSI SPORTININKĖ

Penkiolikmetė clevelandietė Jessica Kunevičiūtė, Gilmour Academy 9-tos klasės mokinė, šių mokslo metų pabaigoje buvo apdovanota savo mokyklos iškiliausios 1992 m. sportininkės – MVP (Most Valuable Player) žymeniu už pasižymėjimą lengvojoje atletikoje.

Penkiolikmetė clevelandietė Jessica Kunevičiūtė, Gilmour Academy 9-tos klasės mokinė, šių mokslo metų pabaigoje buvo apdovanota savo mokyklos iškiliausios 1992 m. sportininkės – MVP (Most Valuable Player) žymeniu už pasižymėjimą lengvojoje atletikoje.

Tikint ta evoliucijos teorija už nepilno milijono metų telefonas bus legali mūsų kūno dalis. Tada pažiūrėsime kokie gudruoliai sugebės reikalauti mokesčių už mūsų kūno dalį. Dabar dar niekas nesugebėjo rinkti mokesčius už koją ar už ranką. Bet tikint evoliucija per tą laiką politikieriai suras būdą kaip apmokestinti mūsų kūno dalis. Reiškia, nuo telefoninių sąskaitų nepabėgsime. Kaip baisu!

kės – MVP (Most Valuable Player) žymeniu už pasižymėjimą lengvojoje atletikoje.

Ohio gimnazijų lengvosios atletikos pirmenybės mergaitėms pradėtos vykdyti 1977 m. Nuo tada, Jessica yra antroji LSK Žaibo sportininkė patekusi į Ohio gimnazijų finalines varžybas. Pirmoji buvo Adrija Motiejūnaitė, atstovavusi Euclid H.S. irgi 800 m. bėgime, 1985, 1986 ir 1987 m.

Šalia lengv. atletikos, J.K. dar priklauso savo gimnazijos Cross-country ir plaukimo varsity komandoms. Jos geriausias laikas 5 km cross-country bėgime praėjusį rudenį yra 22:04 min.

Plaukime Jessica pasireiškė kaip viena iš geriausių savo gimnazijos plaukikių. Jos atsiekti laikai yra: 100 yd. nugara - 1:07 min., 100 yd. peteliške - 1:07 min., 100 yd. laisvu stiliumi - 1:01 min. ir 50 yd. laisvu st. - 28.21 sek. Šalia savo mokyklos komandos, J.K. yra ir Cleveland Lancer Swim Club narė.

1990 m. rudenį atstovavo LSK Žaiba pabaltiečių ir lietuvių lengv. atletikos pirmenybėse Canadoje, laimėdama pirmą vietą 200 m. (29.2 sek.), 400 m. (67.2 sek.) ir 800 m. (245.4 min.) bėgimuose, mergaičių C (13-14 m.) klasėje, bei gaudama šios klasės iškiliausios dalyvės dovaną.

1991 m. finalinės Clevelando dioclezijos CYO 1. atl. varžybose, 8-to skyriaus grupėje J.K. laimėjo I vietą 200 m. bėgime, per 27.4 sek. 800 m. bėgime CYO sezone atsiekė 2:32.5 min. Dėl turėtos operacijos, kitoje varžybose 1991 m. nedalyvavo.

Jessica yra netik disciplinuota, labai gero charakterio sportininkė bet kartu ir pirmą kartą mokiniu mokslo srityje. Didžiausią inspiraciją sportui gavo iš savo motinos, mūsų pasižymėjusios

lengvatletės Rūtos Kunevičienės-Jokūbaitytės, kuri ir šiandien aktyviai dalyvauja ilgų nuotolių bėgimuose ir yra viena iš nedaugelio lietuvių maratonisčių. Amb

MASKVOS "MILŽINAI" LABAI BLOGAI PASIRODĖ

Liepos mėn. Clevelande viešėjo Maskvos "Milžinų" ("Giants") futbolo komanda, kuri prieš Clevelando Falcons – pusiau profesinę komandą žaidė parodomąsias amerikoniško futbolo rungtynes. Falcons laimėjo 27-3 santykiu, tačiau turėjo \$5,000 nuostolių priimdami svečius iš Maskvos.

Labiausiai šeiminkus nustebino svečių elgesys. Apie 20 Maskvos "Milžinų" žaidėjų buvo nuvežti aplankyti vieną Clevelando priemiesčio prekybos centrą. Ten rusai krautuvėse ėmė rinktis batus, drabužius ir kt. prekes, kurias susidėjo į atsineštus krepšius ir bandė pasišalinti nesumokėdami už jas. Į krautuvų tamautojų prieštaračius jie atsiliepė: "No speak English"... Prekybos centro sargybiniai juos sustabdė ir per vertėją paaikškino, kad už paimtas prekes reikia mokėti. Rusai gražino pagrobtas prekes murmeldami: "Nesuprantame. Mes imame. Juk čia Amerika. Tas labai kvailai atrodo". Anot prekybos centro sargyvinų – būtų klaidinga juos visus apkaltinti vagyste, tačiau keli iš jų tikrai žinojo ką jie daro.

Rusai paliko savo pėdsakus ir Notre Dame kolegijos bendrabutyje, kur jie buvo apgyvendinti Clevelando viešnagės metu. Jiems išvykus rasta, kad jie tuštinosi bei šlapinosi lovose ir išmėtė pašvinkusius maisto likučius ant grindų. Jie net nebandė patys apsivalyti prieš iškeldami į Richmond, VA. Šešiams asmenims teko visą dieną valyti 18 priesterų kambarių. Šeiminkai ("Falcon" klubas) teisinasi, kad rusai nesuprato Amerikos kultūros. O mums atrodo, kad jie patys labai nekultūringai atstovavo savo kraštą. Ger.J.

PARENGIMAI

• RUGPIŪČIO 9 d. 1 val. DIRVOS ir Vilties gegužinė V. A. Mauručio sodyboje, Kirtlande.

• RUGPIŪČIO 23 d. – Lietuvių klubo Metinis Piknikas "Croatian" Centre – Kirtland 12 v.

• RUGSĖJO 13 D. 1:00v. Lietuvių Kultūriniai Darželiai rengia Tautos dainiaus – Maironio paminklo atidengimo iškilmes ir ONE WORLD DAY šventę.

• SPALIO 3-4 d. JAV LB Clevelando apylinkė ir Ohio apygarda rengia Lietuvių Dienas – Lithuanian Fair Clevelando Dievo Motinos parapijos patalpose.

"TORVIL" LTD.

At the same time we would like to inform you of our new catalogue TORVIL 92' You pay only \$1.20 per Kg or \$0.50 per Lb. to send a parcel to your country.*

SELF PACKED PARCELS (AIR OR BOAT)

THE MOST ATTRACTIVE LOW PRICES

\$1.80 Lb.

Plus service charge

- FOOD • SWEETS • CIGARETTES • LIQUORS
- CLOTHING • SHOES • BEDDING • BICYCLES
- HARDWARE & APPLIANCES • KITCHEN SUPPLIES
- TOYS & STATIONERY • POTS & PLATES
- AGRICULTURAL EQUIPMENT & PARTS
- TIRES • CARPETS & FLOOR COVERINGS

CALL TOLL FREE CANADA 1-800-661-0210
U.S.A. 1-800-972-9284 or 1-800-932-7995

CANADA Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit #7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel.: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321
Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel.: (416) 534-3860 Fax: (416) 533-4910
U.S.A. Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 Tel.: (312) 278-5258 Fax: (312) 278-0875
Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212 Tel/Fax (716) 894-9880

*This offer is valid for the catalogue orders only. Please note that this price is already included in the prices of the items.

CLEVELANDE ir apylinkėse

Šis Dirvos numeris yra paskutinis prieš Dirvos-Vilties gegužinę rugpjūčio 9 d. Dr. Vytauto ir Aldonos Maurių sodyboje.

Mes dar kartą raginame tą dieną skirti Dirvai, dalyvauti su visais Clevelando ir apylinkių lietuviais, susitikti su iš Chicago atvykstančiais svečiais, gražioje šventadienio nuotaikoje paremti lietuvišką spaudą.

Laukiame visų. Gegužinė prasidės 1 val. ir tęsis iki saulėleidžio.

AMŽINIEJI ĮŽADAI

Esu laiminga ir džiaugiuos savo gyvenimo pasirinkimu. Savo džiaugsmu noriu pasidalinti ir su Clevelando bendruomene.

Amžinuosius įžadus duosiu rugpjūčio 15 d. 1992 m. Mišios bus 1:30, Šv. Kazimiero Seserų Koplyčioje, Chicagoje. Mišias atnašaus tėvas A. Saulaitis.

Sesėlė Zita Ana
Kripavičiūtė.

Dėkojanti už jūsų pagalbą.

PIRMAS JAUNŲJŲ PIANO KONCERTAS

R. Bandzienė, pianistė, su šeima atvykusi iš Lietuvos apsigyveno Clevelande. Pradėjo duoti piano pamokas. Susidarė nemažas skaičius mokinių, kurie noriai mokosi.

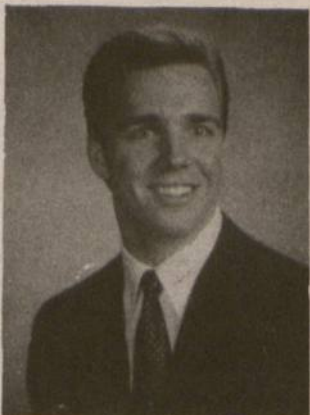
R. Bandzienė mokinių padėsinimui birželio 6 d. D. M. Parapijoje muzikos kambary suruošė savo moki-

nių koncertą tėveliams bei svečiams.

Mokiniai gana įtemptai ir atsargiai atliko išmokus kūrinėlius tai buvo jų pirmas pasirodymas.

Koncerto programa atliko šie mokiniai: Milda Bandzaitė, Linutė Aukštuolytė, Linutė Beržinskaitė, Gintas Civinskas, Kęstutis Aukštuolis, Laura Rukšėnaitė, Mikas Rukšėnas, Venta Civinskaitė ir Gaja Bublytė.

Po koncerto vyko jaukios vaišės, pasikalbėjimai. S.S.

VINCO IR BARBOROS TARAŠKŲ SŪNUS, VINCAS MYKOLAS,

gyvenęs Wickliffe, Ohio, neseniai baigė Mercyhurst universitetą Erie, Pennsylvania labai gerais pažymiais (Summa Cum Laude), gaudamas bakalauro laipsnį iš sąskaitybės ir finansų. Jis yra baigęs 12 skyr. Šv. Kazimiero mokyklą, šoko Grandinėlėje, anksčiau priklausė skautams. praeitą vasarą dalyvavo Lietuvoje IV Pasaulio Lietuvių Sporto

R. Bandzienės piano studijos mokiniai.

VI. Bacevičiaus nuotr.

Zaidynėse, Zaibo plaukimo komandoje. Kai buvo Mercyhurst priklausė Delta Mu Delta (profesionalų prekybininkų sąjungai). Rudenį pradės darbą Arthur Andersen & Co, Clevelande.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTO LOTERIJA NEŠA LAIMĘ

Komentatorius W.F. Miller liepos 22 d. Clevelando Plain Dealer dienraštyje rašo apie šių metų JAV Valstybės departamento 40,000 emigracijos vizų loteriją.

M. Orentienė iš Lietuvos Biržų g-vės Nr. 1 Kybartai, ieško Stanley Dabrisius, anksčiau gyvenusio 4748 Brookhigh Rd. Cleveland, Ohio 44144.

HOUSE FOR SALE

EUCLID: Spacious semi-ranch brick in St. William's parish 1 1/2 bath, dining room, huge kitchen bsmt. rec. room, porch, 2 car att'd. garage. Wonderful! Reduced Call Lila or Frank Jochum. We give service you deserve! Open House 8-9-92 - 2:00 - 5:00 p.m. 261-1845 261-2422

Vyras ir žmona gali siųsti atskirus pareiškimus nuo liepos 29d. iki rugpjūčio 28d.

Tautybių patarnavimų centro direktorius Algis Rukšėnas spėja, kad šiemet 2 milijonai asmenų siųs savo pareiškimus šion loterijon. Be abejo šis centras padės pareiškimus užpildyti.

Anot W.F. Miller šiemet savo laimę šioje loterijoje

bandys clevelandiečiai Artūras ir Roma Bandzos su dviem vaikais. Jie iki šiol siekia pabėgėlių statuso, bet laimėjimas šioje loterijoje išspręstų jų visas problemas. Pernai tokioje loterijoje laimės sulaukė Palukaičiai, nors jų pareiškimai varžėsi su kitais 19 milijonų pareiškimų. Ger.J.

Siuntiniai į Lietuvą - atlanta IE

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

KONTEINERIS IŠSIUNČIAMAS
LIEPOS 20 D.

Pasiteiraukite dėl skubiau pristatomų maisto siuntinių.

Greitai pristatomi pinigai Lietuvoje doleriais.

Čia galite užsisakyti video aparatūrą, tinkančią naudoti Lietuvoje

Jūsų patogumui galite įsigyti dėžių siuntiniams
Dirbame: antr. - penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.,
šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

HOUSEKEEPER

Housekeeper live-in, 6 days for beautiful country home. Private live-in accomodation + salary for lady or couple. Eastern suburbs. 247-0153

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą tiūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

MARIJA SMETONAITĖ – VALUŠIENĖ,

Sofijos Smetonienės ir Prezidento Antano Smetonos duktė, liepos 27 d. mirė St. Peterburge, Fla. Rugpjūčio 1 d. buvo palaidota Clevelande, Visų Sielų kapinėse.

PROF. DR. EMANUELIS JARAŠIŪNAS

siunčia visiems Dirvos skai-

tytojams geriausius linkėjimus iš Valencijos, Ispanijoje. Jis 6 mėnesius, kaip vizituojantis profesorius, dėstys Universitete, ir žinoma, visaip remis Lietuvos krepšininkus, dalyvaudamas olimpijadoje kaip žiūrovas.

ŽURNALISTAS ED. ŠULAITIS

iš Cicero, ilgesnį laiką praleido Lietuvoje. Ten būda-

Antanas Vytautas Šidlauskas

TRISDEŠIMT DEVINTOJO SANTAROS – ŠVIESOS SUVAŽIAVIMO

1992 m. rugsėjo 10 - 13 d. Pasaulio Lietuvių Centre, 511 East 127th St., Lemont, IL 60439

PROGRAMA

Ketvirtadienis, rugsėjo 10 d. 2 val. Vytautas Kavolis, "Kultūrinis liberalizmas".

Pokalbis su Janina Žekaite, "Nuo Šatrijos Raganos iki Jurgio Savickio".

8 val. Liūtas Mockūnas, "Karas dėl knygų: prisiminimai apie nuskendusį laiką".

Penktadienis, rugsėjo 11 d. 9:30 val. Rimvydas Glinskis, "Ar rasime vietos socrealizmui Lietuvos istorijoje?"

Zita Čepaitė, Zenonas Rekašius, Romas Sakadolskis, "Spaudos problemos Lietuvoje".

2 val. Rimvydas Šilbajoris, "Dideli žodžiai mažose knygelėse".

Leonas Sabaliūnas, Saulius Sužiedėlis, Aleksandras Štomas, "Desovietizacija: kaltės ir atsakomybės svarstymai".

Santaros-Šviesos, Algimanto Mackaus Knygų Fondo, Metmenų, A.M. & M. Fundacijos ir Multidisciplinarių Studijų Instituto posėdžiai.

8 val. Aidas Marčėnas, "Jaunesnieji Lietuvos Poetai".

Daiva Markelytė, Antanas Šileika, Ilona Gražytė - Maziļauskienė, "Kūryba ir pokalbiai".

Šeštadienis, rugsėjo 12 d. 9:30 val. Zita Čepaitė, "Galvojimai apie moteris ir moterų galvojimas atgimstančioje Lietuvoje".

Marius Šaulauskas, "Demokratizacijos procesai Lietuvoje".

2 val. Ilona Gražytė - Maziļauskienė, "Atminties variantai naujojoje lietuvių prozoje".

Alfred E. Senn ir Valdas Adamkus, "Lietuvos politinė situacija, demokratizacijos problemos ir išeivijos alternatyvos".

8 val. Literatūros vakaras: Zita Čepaitė, Aidas Marčėnas, Liūnė Sutama, Artūras Tereškinas.

Naujų knygų sutiktuvs.

Sekmadienis, rugsėjo 13 d. 10 val. Artūras Tereškinas, "Karalius kaip veidrodis XVIII amžiaus Lietuvos-Lenkijos memuarinėje ir dienoraštinėje literatūroje".

Norintieji suvažiavime dalyvauti prašomi iki rugsėjo 5 d. registruotis pas Mariją Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516.

mas rūpinosi jo vadovaujamoms komp. VI. Jakubėno draugijos reikalais, įsteigė tris naujus šios draugijos skyrius. Tuo klausimu pasirodė per televiziją, kalbėjo radijo programose, rašė Lietuvos spaudoje. Taip pat reiškėsi ir jam artimose teatro sporto bei spaudos srityse.

E. Šulaitis plačiai pake- liavo ir po Lietuvą

Išpūdziais žada pasida- linti su skaitytojais.

AMERIKOS KARO LAIVYNO KARININKAS

Š.m. gegužės 9 Antanas Vytautas Šidlauskas, Romualdos Šidlauskienės sūnus iš Richmond Hill NY, baigė SUNY Maritime Kolegiją BS laipsniu iš okeanografijos ir meteorologijos. Vytas taip pat buvo laivyno ROTC kariūnas (Midshipman) ir kariūnų kuopos vadas iki mokslo baigimo.

Tuoj po baigimo iškilmių, Vytautas drauge su kitais kariūnais, buvo admirolo prisaikdintas kaip laivyno karininkas. Jis buvo parinktas į laivyno lakūnų mokyklą (flight school), Pensicola FL, ir yra vienas iš dviejų, šios abiturientų laidos, patekęs į laivyno pilotų kursą.

Vytautas nemano likti tik su bakalareatu. Laivynas sudaro geras sąlygas tęsti mokslą tiems, kurie nori ir gali. Vytas tikisi šiom sąlygom pasinaudoti progai pasitaikius.

Vytas apgailestauja kad jo seneliai, Sofija ir Kazys Buragai, taip norėję jį matyti karininko uniformoj, tos dienos nebesulaukė.

Draugai ir pažįstami kar tu su motina Romualda Šidlauskiene sveikina jauną jūrų karininką, linkėdami sėkmės ir Dievo palaimos jo pasirinkto profesijoj.

SOCIETY PERĖMĖ AMERITRUST

Antrąjį liepos savaitgalį Clevelande ir priemiesčiuose dingio AmeriTrust iškabos. Dabar prie visų buv. Ameritrust įstaigų matomos jau nupirkusios Sociaty Corp. iškabos. Tuo pačiu Sociaty Corp. tapo didžiausiu Ohio banku. Anot Sociaty Corp. šefo Robert Gillespie šis bankas 1992 metus užbaigsiąs su rekordiniu pelnu. Tai bus jau vienuoliktąjį metą šiam bankui. Pirmąjį pusmetį Sociaty Corp. turėjo \$131.9 milijonų pajamų, tas viršijo pernykštes pirmojo pusmečio \$109.2 milijonų pajamas.

Visi Ameritrust klientai ir toliau gaus įprastus patar-navimus, o jų sąskaitos yra ir toliau valdžios apdraustos po \$100,000.

VLIKO IR VILNIAUS UNIVERSITETO SUSITARIMAS

VLIKas paskyrė \$100,000.00 (vieną šimtą tūkstančių) dolerių Tarptautinių santykių instituto įkūrimui ir taip pat remis tolimesnį instituto vystymąsi. Instituto iškilmingas atidarymas

numatytas rugsėjo mėnesyje, pirmųjų mokslo 1992/93 metų pradžioje.

PADĖKA

ALT Sąjunga nuoširdžiai dėkoja p. LIUDUI KAIRIUI už parūpinimą "Lietuvių Enciklopedijos" komplekto, kuris bus persiųstas Lietuvos Tautinei Sąjungai. *ALTS valdyba*

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas, Senelis, Brolis

A.A.

CEZARIS MODESTAVIČIUS – MODESTAS

neatlaikęs antrojo širdies smūgio, atsisveikino su mumis liepos 25 d. rytą.

Giliame liūdesyje liko žmona Genovaitė, sūnus ALGIRDAS su žmona VIOLETA, anūkėliai – ALEKSAS ir LIANA; sūnus EDUARDAS su žmona REGINA, anūkėliai – SAULIUS ir LINA; sesuo DALIA MIEŽELIENĖ su šeima; mylima teta JADVYGA STRAVISNKIENĖ ir jos šeima, taip pat labai gausi Modestų šeima Amerikoje ir Lietuvoje bei daug draugų ir kolegų neo-lituanų.

Velionis nepaprastai giliai išgyveno visus lietuvių skausmus ir nesekmes. Ypatingai džiaugėsi Lietuvos laisve; buvo vienas iš atsteigėjų Korp! Neo-Lithuania išeivijoje; užsitarnavo korporacijos garbės ženklą – žiedą. Ilgus metus pirmininkavo Korp! Neo-Lithuania, dirbo Tautinės Sąjungos valdybose, priklausė "Vilties" draugijai.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį, liepos 31 d. nuo 2 iki 9 v.v. Atsisveikinimas-akademija penktadienį, 6:30 v.v.

Laidotuvės šeštadienį, rugpjūčio 1 d. Iš koplyčios 9 val. ryto velionis bus nulydėtas į švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią ir po gedulingų pamaldų, palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę: žmona Genovaitė, sūnūs, šeimos, anūkai, sesuo ir kiti giminės.

Laid. dir. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus
Tel 312-476-2345

Buvusiam Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdybos pirmininkui kol. filisteriui

A.A.

CEZARIUI MODESTUI

mirus, visa jo korporantiska šeima: žmona GENOVAITĖ, sūnus ALGI ir EDA, marčias VIOLETĄ ir REGINĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Korp. Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

VYTAUTUI PAPROCKUI

tragiškai žuvus, jo motiną BIRUTĘ PAPROCKIENĘ, Korp! Neo Lituhanijos filisterę, velionies seserį KRISTINĄ NOVICKIENĘ ir jos visą šeimą užjaučia ir skausmu dalinasi.

Korp! Neo Lituhanija
New Yorko vieneto nariai
valdyba ir filisteriai